

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta právnická

Diplomová práce

*Česká národní banka a její dohled nad pojišťovacími
zprostředkovateli*

Zpracovala: Nikola Kalousová

Plzeň 2019

Prohlášení

„Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci zpracovala samostatně, a že jsem vyznačila prameny, z nichž jsem pro svou práci čerpala způsobem ve vědecké práci obvyklým.“

Plzeň, březen 2019

Nikola Kalousová

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala vedoucí práce JUDr. Petře Jánošíkové, Ph.D. za její cenné rady, vlídný přístup a čas, který mé práci věnovala. Dále děkuji Pavlu Mudrovi, EFA za jeho připomínky a zejména postřehy z praxe. Velmi děkuji i mým rodičům a nejbližším za podporu, kterou mi po celou dobu studia poskytovali.

Obsah

ÚVOD.....	1
1 ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA	3
1.1 VZNIK CENTRÁLNÍCH BANK	3
1.2 ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA ČESKÉ NÁRODNÍ BANKY	5
1.3 PŘEDMĚT ČINNOSTI.....	7
1.4 BANKOVNÍ RADA ČESKÉ NÁRODNÍ BANKY.....	8
1.5 GUVERNÉR.....	9
1.6 ROZKLADOVÁ KOMISE	9
1.6.1 Zvláštní senát	11
1.6.2 Tajemník.....	11
1.6.3 Rozklad.....	12
1.7 VZTAH ČESKÉ NÁRODNÍ BANKY K JINÝM STÁTNÍM ORGÁNŮM.....	13
2 POJIŠŤOVACÍ ZPROSTŘEDKOVATELÉ	16
2.1 ZÁKON O DISTRIBUCI POJIŠTĚNÍ A ZAJIŠTĚNÍ	16
2.2 OBECNĚ K POJIŠŤOVACÍM ZPROSTŘEDKOVATELŮM	17
2.3 TYPY POJIŠŤOVACÍCH ZPROSTŘEDKOVATELŮ	19
2.3.1 Samostatný zprostředkovatel.....	19
2.3.2 Vázaný zástupce.....	20
2.3.3 Doplnkový pojišťovací zprostředkovatel.....	21
2.3.4 Pojišťovací zprostředkovatel s domovským členským státem jiným, než je Česká republika... 21	
2.4 REGISTRACE	23
2.5 VZDĚLÁNÍ	25
2.6 ZPŮSOB ODMĚŇOVÁNÍ.....	26
2.7 DŮVĚRYHODNOST.....	27
2.8 ŘÁDNÉ PROVOZOVÁNÍ ČINNOSTI A DALŠÍ PRAVIDLA DISTRIBUCE.....	29
2.9 PRAVIDLA JEDNÁNÍ.....	31
2.10 POJIŠTĚNÍ POJIŠŤOVACÍHO ZPROSTŘEDKOVATELE	35
3 DOHLED ČESKÉ NÁRODNÍ BANKY NAD POJIŠŤOVACÍMI ZPROSTŘEDKOVATELI	37
3.1 ZÁKLADNÍ INFORMACE O DOHLEDU ČESKÉ NÁRODNÍ BANKY.....	37
3.2 POJMY DOHLED, SPRÁVNÍ DOZOR A KONTROLA	38
3.3 DOHLED PODLE ZÁKONA O ČESKÉ NÁRODNÍ BANCE	40
3.4 DOHLED PODLE ZÁKONA O DISTRIBUCI POJIŠTĚNÍ A ZAJIŠTĚNÍ.....	43
3.4.1 Evropský orgán pro pojištnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění	43
3.4.2 Pojišťovací zprostředkovatelé z cizích členských států v České republice	44
3.4.3 Mezinárodní spolupráce při výkonu dohledu.....	46
3.4.4 Opatření k nápravě a odnětí oprávnění k činnosti.....	47
3.4.5 Přestupky pojišťovacích zprostředkovatelů	48
3.5 DOHLED PODLE DALŠÍCH PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ	51
3.5.1 Dohled podle občanského zákoníku	52
3.5.2 Dohled podle zákona o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu.....	52
3.5.3 Dohled podle zákona o ochraně spotřebitele	54
ZÁVĚR	55
RESUMÉ	57
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	58
SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK	62

Úvod

Téma České národní banky a jejího dohledu nad pojišťovacími zprostředkovateli jsem zvolila proto, že působím ve společnosti, která se zabývá zprostředkováním pojištění. Velmi mne zaujala vlna diskusí, kterou nová právní úprava v sektoru pojišťovnictví způsobila, a proto jsem se rozhodla prozkoumat tuto oblast skrze svoji diplomovou práci. V práci je použita metoda deskriptivní a metoda analogie. V některých pasážích též metoda komparace teorie s praxí.

Na moji práci lze nahlížet dvojím způsobem. Prvním, jak vyplývá již z názvu práce, je rozdělení na téma České národní banky a její dohled nad pojišťovacími zprostředkovateli, který je jednou z mnoha činností, které vykonává. Druhý způsob spočívá v rozčlenění na pomyslné tři části - Česká národní banka, pojišťovací zprostředkovatelé a jejich vzájemný vztah.

V první části představuji Českou národní banku v té nejobecnější rovině. Cílem je popsat ji jako státní organizaci se snahou o pochopení jejího postavení v českém právu. Kapitola začíná stručným popisem vzniku centrálních bank a končí kapitolou, která popisuje vztah Česká národní banky a dalších státních institucí. Tato podkapitola se mi zdá opravdu zajímavá a důležitá zároveň z důvodu nezávislosti České národní banky, jež je zmíněna hned na několika místech mé diplomové práce. Značný prostor je věnován i rozkladové komisi České národní banky.

Část druhá pojednává o pojišťovacích zprostředkovatelích. Domnívám se, že je profese pojišťovacího zprostředkovatele téměř stejně důležitá jako profese učitele, ačkoliv jsem si vědoma toho, jak je na pojišťovací zprostředkovatele často nahlíženo. Důvodem negativní reputace ve společnosti jsou historické „škraloupy“, které tuto profesi provázely a provázejí. Mám však víru v to, že budoucnost bude díky přísnějším požadavkům, které jsou kladeny na pojišťovací zprostředkovatele, podstatně lepší. Důvodem, proč přirovnávám pojišťovacího zprostředkovatele k pozici učitele je fakt, že pojišťovací zprostředkovatel dokáže náš život ovlivnit stejně tak jako učitel. Zatímco učitel nám vštěpuje vědomosti důležité pro budoucí život, pojišťovací zprostředkovatel nám v tom budoucím životě pomáhá krýt záda - dobrým pojištěním. Až příliš mnohokrát se v minulosti stalo, že vlivem nějaké nešťastné události přišla rodina o vše. O zdraví, o majetek a mnohdy i o důstojnost, když byli nuceni prosit druhé o pomoc. Kvalitní pojišťovací zprostředkovatel je schopen nastavit zákazníkovi pojištění tak, aby byl

v případě takové nenadálé nešťastné události kryt a tím se zmírnily následky události. Alespoň tedy ty materiální. Představme si situaci otce, živitele rodiny, jehož partnerka se právě vrátila s čerstvě narozenou dcerkou domů. Otec je řemeslník, pracuje rukama a je schopen vydělat mnoho peněz. Důsledkem nešťastné události o své šikovné ruce přijde. Nemít dobře nastavené pojištění (s adekvátními limity), jistě by se jeho rodina dostala do velmi nepříjemné a dlouhodobě těžce zvladatelné finanční situace. A podobných příběhů jsem v rámci své dosavadní praxe slyšela opravdu mnoho. I to je jeden z důvodů výběru tématu mojí práce.

Na počátku třetí kapitoly je věnován prostor popisu změn, který s sebou zákon č. 170/2018 Sb., o distribuci pojištění a zajištění přináší. Práce se dotýká pouze otázky pojištění, nikoliv zajištění. Pojišťovací zprostředkovatele jsem rozdělila podle jednotlivých typů a popsala požadavky na jejich činnost. Zkoumány jsou např. oblasti, které se týkají vzdělání či způsobu odměňování, ale své místo mají i požadavky na jejich vystupování vůči klientovi, které jsou monitorovány Českou národní bankou, a v případě pochybení může Česká národní banka s pojišťovacím zprostředkovatelem zahájit správní řízení.

Pomyslná třetí část práce se týká dohledu České národní banky nad pojišťovacími zprostředkovateli. Ačkoliv se může zdát, že se téma diplomové práce dostává ke slovu až právě v této kapitole, není tomu tak. Způsobem, jakým je práce sepsána, se téma průběžně prolíná celou prací. Kapitola je sestavena tak, že se nejprve věnuje vysvětlení pojmu „dohled“ a dalším pojmům, se kterými by mohl být zaměněn. Dále popisuje výkon dohledu České národní banky nad pojišťovacími zprostředkovateli z pohledu jednotlivých zákonů. Jádrem kapitoly je dohled podle zákona o distribuci pojištění a zajištění. Vedle tohoto zákona je popsán také dohled podle zákona č. 6/1993 Sb., zákon o České národní bance a dílčích částí dalších vybraných zákonů.

Cíl práce spočívá v představení České národní banky společně s profesí pojišťovacích zprostředkovatelů a popisu jejich vzájemného subordinačního vztahu. Práce představuje povinnosti, které jsou kladeny na pojišťovací zprostředkovatele, a které následně Česká národní banka kontroluje. Zároveň uvádím následky nedodržení těchto povinností s důrazem na maximální výše uložených pokut.

1 Česká národní banka

Česká národní banka (dále jen „ČNB“) je centrální bankou České republiky. V této kapitole je věnován prostor důvodům vzniku centrálních bank a popisu České národní banky jako velmi významné instituce českého práva.

1.1 Vznik centrálních bank

První centrální banky vznikaly v průběhu 17. století. V podobě, v jaké známe centrální banky dnes, začaly fungovat až ve 20. století. V některých zemích tomu tak bylo dokonce až po 2. světové válce. Zajímavostí je, že některé státy centrální banku nemají doposud. Mezi důvody vzniku centrálních bank patří možnost vlády kdykoliv doplnit státní pokladnu skrze svoji banku a snaha soustředit finanční prostředky, týkajících se státní poklady, do jedné (vlastní) instituce. V kontrastu s těmito skutečnostmi je nutno zmínit, že ač centrální banky vznikaly z důvodu různých zájmů vlády, resp. panovníka, v dnešní době je naše centrální banka institucí nezávislou.¹ O tom bude pojednáno dále.

Postupem času se mezi zájmy vlády dostal v podstatě třetí důvod, kterým byla centralizace emise peněz v podobě mincí a bankovek. Jak šel čas dál, přidávaly se k těmto důvodům další důvody, které už značně nastiňují podobu centrálních bank v dnešní době – např. provádění měnové politiky s cílem stability měny či regulace bankovního systému. Centrální banky byly zakládány třemi hlavními způsoby:

- a) Některá z již existujících soukromých obchodních bank se *přeměnila* na centrální banku. To buď dobrovolně, nebo trochu méně dobrovolně, jak tomu bylo ve Švédsku v případě Sveriges Riksbank. Tato banka se dostala do finančních potíží, ze kterých jí pomohla vláda. Banka prošla reorganizací, která skončila znárodněním banky a změnou názvu. Situace časem vygradovala tak, že se Sveriges Riksbank stala skutečnou centrální bankou.
- b) *Přidělení práva na emisi bankovek* obchodní bance. V Itálii v roce 1874 zákon vymezil toto právo pouze šesti bankám, které mezi sebou vedly konkurenční boje. Jedna z bank nejednala vždy úplně čestně. Tato banka

---

¹ REVENDA, Zbyněk. Vznik a historický vývoj centrálních bank. *Centrální bankovníctví*. 2. Praha: Management Press, 2001, s. 32-33. ISBN 80-7261-051-1.

kvůli svým aktivitám byla zlikvidována, což bylo jedním z impulsů pro přijetí zákona, který sloučil tři banky s právem emise do jediné. Mimo ni mohly emitovat bankovky ještě další dvě, tomu tak bylo do roku 1926. Od té doby je toto právo výsadním právem banky Banca d'Italia, která se stala italskou centrální bankou.

- c) Založení zcela *nové instituce* jako centrální banky. Tento způsob byl zvolen v Anglii a ve Francii. Bank of England, jak se nazývala anglická centrální banka, potřebovala vstupní kapitál. Ten získala od bohatých Angličanů, kteří na základě výzvy upsali v její prospěch akciový kapitál. Jeho hodnota byla 1,2 mil. liber. Banka prošla množstvím problémům kvůli nedostání svých závazků z úvěrů, ale nakonec (1844-1845) dostala výsadní právo emise bankovek a stala se centrální bankou. Ve Francii v době Napoleona Bonaparteho fungovala banka (Caisse des Comptes Courants), která zabezpečovala některé operace pro vládu. Napoleon Bonaparte potřeboval peníze na válečné výdaje a obchodní banky mu nepůjčovaly dle jeho představ. Tak si založil vlastní banku – Banque de France, ke které se připojila Caisse des Comptes. Tato nově vzniklá banka získala výsadní právo na emisi bankovek a stala se tak centrální bankou Francie.²

Za zmínku stojí jméno Montagu Collet Norman, Baron of St. Clere, guvernér Bank of England v letech 1920-1944, který jako první zformuloval základní zásady činnosti centrálních bank. Tyto zásady by měly být respektovány centrálními bankami do dnes. Lze je rozdělit do dvou skupin:

- 1) To, co by centrální banka neměla: konkurovat jiným bankám v obchodní činnosti a investičních aktivitách a úročit vklady přijímané od obchodních bank.
- 2) To, co by naopak měla: být nezávislou institucí, která však provádí operace pro vládu; být bankou pro ostatní domácí banky, kterým bude pomáhat rozvíjet činnost; působit jako zúčtovací centrum pro domácí banky; sbírat potřebné informace o domácích bankách a monitorovat vývoj v bankovním systému jako celku; mít oprávnění rozhodovat o úvěrové pomoci bankám; sledovat cíl zdravé měny; podporovat zdraví,

---

² Tamtéž, s. 34-36

bezpečnost, spolehlivost a efektivnost bankovního systému v zemi; podporovat efektivnost, inovativnost a důvěryhodnost finančních trhů.³

Pokud bychom se podívali na naše území, je za první centrální banku považována Privilegovaná Rakouská národní banka. Vznikla roku 1816 na území tehdejší Rakousko-Uherské monarchie. Měla být jediným emitentem na území Rakouska. Nikdy se tak však nestalo, jelikož vedle ní emitovalo peníze i ministerstvo financí. Tato banka se dostala pod přímou kontrolu vlády. Opět zde lze spatřovat historické důvody nynější nezávislosti ČNB. V roce 1878 byla založena nová centrální banka - Rakousko-Uherská banka, která byla výsadním emitentem na celém území Rakouska-Uherska. Do doby než začala fungovat Národní banka Československá (do roku 1926) vykonávalo v samostatné Československé republice některé z funkcí centrální banky ministerstvo financí. Národní banku Československou nahradila v roce 1950 Státní banka československá, která již reflektovala zásady centrálně plánované ekonomiky. Česká národní banka, tak jak ji známe dnes, vznikla po rozdělení Československa k 1. lednu 1993.⁴

1.2 Základní charakteristika České národní banky

Česká národní banka vznikla a zahájila svoji činnost k 1. lednu 1993.⁵ Pokud by byla položena otázka, která by se ptala, co ČNB je, byl by odpovědí § 1, odst. 1) - 3) zákona č. 6/1993 Sb., zákon o České národní bance (dále jen „ČNBZ“). Ten stanovuje, že je ČNB současně ústřední bankou České republiky, orgánem dohledu nad finančním trhem, orgánem příslušným k řešení krize, právnickou osobou veřejného práva se sídlem v Praze, která se nezapisuje do obchodního rejstříku a subjektem, kterému jsou svěřeny kompetence správního úřadu v rozsahu stanoveném zákonem.

Barák se domnívá, že termín „právnická osoba veřejného práva“ zákonodárce použil z toho důvodu, aby naznačil, že se tato právnická osoba pohybuje ve sféře veřejného práva, je zřízena zákonem a v rozsahu vymezeném zákonem vykonává veřejnou moc. Tím, že je však právnická osoba charakterizována jako právnická osoba veřejného práva ještě neznamená absenci jejího přesahu do práva soukromého. ČNB v některých případech vstupuje do

---

³ Tamtéž, s. 34

⁴ Tamtéž, s. 37

⁵ Česká národní banka: 1993 - současnost. *Historie ČNB* [online]. [cit. 2019-02-24]. Dostupné z: http://www.historie.cnb.cz/cs/dejiny_institute/ceska_narodni_bank/index.html

obchodních vztahů, aby např. zajistila vybavení kanceláří pro své zaměstnance. To samozřejmě mohou i osoby soukromého práva. Ty však nemohou vykonávat veřejnou moc, alespoň ne bez zákonného zmocnění.⁶

Barák dále uvádí, že nejen, že jsou ČNB svěřeny kompetence správního úřadu, ČNB přímo vystupuje jako správní úřad. Například podle § 1, odst. 2 zákona č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv se na situace, kdy ČNB vystupuje jako správní úřad, vztahuje působnost ombudsmana či podle zákona č. 128/2012 Sb., o ochraně utajovaných informací a bezpečnostní způsobilosti, který dokonce ČNB řadí do výčtu orgánů státu v § 2, písm. d).⁷

Z pohledu organizace se ČNB skládá z ústředí, poboček a účelových organizačních jednotek. Sídlo ústředí ČNB nalezneme v Praze, její pobočky v Praze (sekce peněžní), Brně, Hradci Králové, Ostravě, Českých Budějovicích, Plzni a Ústí nad Labem.⁸

ČNB je centrální bankou státu. Obecně jsou centrální banky relativně nezávislou finanční institucí, alespoň ve většině vyspělých zemí. Nezávislost se projevuje nezávislostí na vládě daného státu a jejím rozhodování.⁹ V České republice je nezávislost ČNB dána Ústavou České republiky a ČNBZ. To, že je přímo v Ústavě centrální banka zmíněna, není u vyspělých států úplně běžné. Ústavní zakotvení dává ČNB určitou důležitost a představuje i její vztah ke státu.¹⁰ O nezávislosti ČNB rozhodoval Ústavní soud v roce 2001, který odmítl legislativní změny, které by vedly k omezení nezávislosti ČNB, která je dána od samého počátku její existence.¹¹ Ústavní soud tak učinil ve svém nálezu Pl. ÚS 14/01 ze dne 20.6.2001, kdy tehdejší předseda vlády Ing. Miloš Zeman a vláda České republiky podali návrh na vyslovení nálezu, že k platnosti rozhodnutí tehdejšího prezidenta republiky Václava Havla ze dne 29. listopadu 2000, kterým jmenoval Zdeňka Tůmu guvernérem České národní banky a Lud'ka Niedermayera viceguvernérem České národní banky, se vyžaduje spolupodpis předsedy vlády

---

⁶ BARÁK, Josef. Základní ustanovení. RÝDL, Tomáš, Josef BARÁK, Luděk SAŇA a Petr VÝBORNÝ. *Zákon o České národní bance: Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2014, s. 6-7. ISBN 978-80-7478-622-8.

⁷ Tamtéž, s. 7

⁸ Zastoupení ČNB na území ČR. *Česká národní banka* [online]. [cit. 2019-02-25]. Dostupné z: http://www.cnb.cz/cs/o_cnb/zastoupeni_cnb.html

⁹ REJNUŠ, Oldřich. *Finanční trhy*. 4. Praha: Grada Publishing, 2014. ISBN 978-80-247-36716, s. 78.

¹⁰ BARÁK, Josef. Základní ustanovení. RÝDL, Tomáš, Josef BARÁK, Luděk SAŇA a Petr VÝBORNÝ. *Zákon o České národní bance: Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2014, s. 2. ISBN 978-80-7478-622-8.

¹¹ Česká národní banka: 1993 - současnost. *Historie ČNB* [online]. [cit. 2019-02-24]. Dostupné z: http://www.historie.cnb.cz/cs/dejiny_institute/ceska_narodni_bank/index.html

nebo jím pověřeného člena vlády. Ústavní soud rozhodl, že se jedná o pravomoc prezidenta republiky, která je nekontrasignovaná, tzn. spolupodpisu není potřeba. Kromě této otázky se Ústavní soud ještě musel vypořádat s otázkou „povýšení“ člena bankovní rady na viceguvernéra či viceguvernéra na guvernéra v době jeho funkčního období. Ústavní soud uvedl, že je toto „povýšení“ možné, aniž by předtím musel „povýšený“ rezignovat na svůj původní post člena bankovní rady. Tímto rozhodnutím je způsobeno, že takto „povýšenému“ jeho šestileté funkční období v bankovní radě dobíhá v prvním nebo druhém šestiletém funkčním období.¹²

1.3 Předmět činnosti

Hlavní cíl (společně s dalšími) činnosti je definován v § 2 ČNBZ. Je jím péče o cenovou stabilitu. Vedle tohoto hlavního cíle také pečuje o finanční stabilitu a o bezpečné fungování finančního systému v ČR. Podporuje obecnou hospodářskou politiku vlády vedoucí k udržitelnému hospodářskému růstu a obecné hospodářské politiky v Evropské unie (dále jen „EU“) s cílem přispět k dosažení cílů EU. § 2, odst. 2 ČNBZ stanovuje úkoly, které ČNB plní:

”

- a) *určuje měnovou politiku*
- b) *vydává bankovky a mince*
- c) *řídí peněžní oběh, platební styk a zúčtování bank, zahraničních bank vykonávající bankovní činnosti na území ČR prostřednictvím své pobočky a spořitelních a úvěrních družstev, pečuje o jejich plynulost a hospodárnost a podílí se na zajištění bezpečnosti, spolehlivosti a efektivnosti platebních a vypořádacích systémů a na jejich rozvoji*
- d) *vykonává dohled nad osobami působícími na finančním trhu*
- e) *rozpozná, sleduje a posuzuje rizika ohrožení stability finančního systému a v zájmu předcházení vzniku nebo snižování těchto rizik přispívá prostřednictvím svých pravomocí k odolnosti finančního systému a udržení finanční stability a vytváří tak makrobezpečnostní politiku; v případě potřeby spolupracuje na tvorbě makrobezpečnostní politiky s orgány státu, jejichž působnosti se tato politika týká*

---

¹² BARÁK, Josef. Organizace České národní banky. RÝDL, Tomáš, Josef BARÁK, Luděk SAŇA a Petr VÝBORNÝ. *Zákon o České národní bance: Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2014, s. 44. ISBN 978-80-7478-622-8.

f) *provádí další činnosti podle ČNBZ a podle jiných právních předpisů*“

Funkce ČNB jsou tradičně děleny na makroekonomickou a mikroekonomickou. Do makroekonomické funkce patří měnová politika, emise hotových peněz a devizová činnost naopak do mikroekonomické funkce řadíme regulace obchodních bank a provádění bankovního dohledu, působení jako „banka bank“, působení jako „banka státu“, reprezentace státu v měnové oblasti.¹³

1.4 Bankovní rada České národní banky

Nejvyšším orgánem ČNB je bankovní rada České národní banky (dále jen „bankovní rada), která určuje měnovou politiku, rozhoduje o opatřeních v oblasti dohledu a o zásadních měnově politických opatřeních.¹⁴ Bankovní rada je sedmičlenná. Skládá se z guvernéra, 2 viceguvernéřů a 4 dalších členů bankovní rady (ti mají právo užívat označení „vrchní ředitel“¹⁵). Lichý počet členů je u kolektivních řídicích orgánů standardním, neboť se tím zabraňuje nerozhodnému výsledku hlasování takového orgánu. V praxi však může nastat situace, kdy se jeden z těchto sedmi členů nebude moci hlasování účastnit, a proto musí jednací řády takových orgánů pamatovat i na tuto možnost. Jednací řády proto obvykle obsahují ustanovení o tom, že pokud dojde k rovnosti hlasů, rozhoduje hlas předsedajícího.¹⁶ Prezident jmenuje a odvolává členy bankovní rady. K tomuto rozhodnutí není vyžadována kontrasignace předsedy vlády nebo jím pověřeného člena vlády.¹⁷ Funkční období činí šest let a zastávat funkci mohou max. dvakrát. Aktuálně zmíněné posty zastávají: Jiří Rusnok (guvernéř), Marek Mora (viceguvernéř), Tomáš Nidetzký (viceguvernéř) a zbylými čtyřmi členy jsou Vojtěch Benda, Oldřich Dědek, Tomáš Holub a Aleš Michl.¹⁸

§ 6, odst. 5) ČNBZ stanovuje neslučitelnost členství v bankovní radě s funkcí poslance zákonodárního sboru, člena vlády a členství v řídicích, dozorčích a kontrolních orgánech jiných bank a podnikatelských subjektů a výkon

---

¹³ REJNUŠ, Oldřich. *Finanční trhy*. 4. Praha: Grada Publishing, 2014. ISBN 978-80-247-36716, 78-80 s.

¹⁴ Bankovní rada ČNB. *Česká národní banka* [online]. [cit. 2019-02-24]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/cs/o_cnb/bankovni_rada/

¹⁵ RÝDL, Tomáš. *Organizace České národní banky*. RÝDL, Tomáš, Josef BARÁK, Luděk SAŇA a Petr VÝBORNÝ. *Zákon o České národní bance: Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2014, s. 42. ISBN 978-80-7478-622-8.

¹⁶ Tamtéž

¹⁷ Judikát Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 14/01 ze dne 20.6.2001

¹⁸ Organizační schéma České národní banky. *Česká národní banka* [online]. [cit. 2019-02-24]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/cs/o_cnb/organizacni_struktura/index.html

samostatné výdělečné činnosti – vyjma činnosti vědecké, literární, publicistické, umělecké a pedagogické a vyjma správy vlastního majetku. Současně platí neslučitelnost členství v bankovní radě s jakoukoliv činností, která může způsobit střet zájmů mezi prováděním takové činnosti a členstvím v bankovní radě.

1.5 Guvernér

V bankovní sféře je označení „guvernér“ tradiční pro toho, kdo stojí v čele centrální banky, ať už formálně či fakticky.¹⁹ Guvernér předsedá jednání bankovní rady. V jeho nepřítomnosti se této povinnosti ujímá pověřený viceguvernér. Přítomnost guvernéra ovlivňuje usnášenischopnost bankovní rady, neboť bankovní rada přijímá svá rozhodnutí prostou většinou hlasů a je usnášenischopná, pokud je přítomen guvernér (nebo jím pověřený předsedající viceguvernér) a alespoň další tři její členové.²⁰

Nastane-li situace, že není funkce guvernéra obsazena, bankovní rada pověří výkonem této funkce některého z viceguvernérů do doby jmenování nového guvernéra. Takto pověřený viceguvernér zastává funkci guvernéra v plném rozsahu.²¹

Guvernér jedná navenek jménem ČNB. Podepisuje právní předpisy a akty vydávané ČNB, které jsou vyhlášované ve Sbírce zákonů. I v tomto případě může guvernéra zastoupit pověřený viceguvernér a to v plném rozsahu.²²

ČNB má vůči Poslanecké sněmovně povinnost podávat zprávu o měnovém vývoji. Tuto zprávu předkládá Poslanecké sněmovně guvernér, který se v takovém případě účastní schůze Poslanecké sněmovny a musí mu být uděleno slovo. Guvernér je oprávněn účastnit se i s hlasem poradním schůze vlády.²³

1.6 Rozkladová komise

Poradním orgánem bankovní rady je rozkladová komise.²⁴ Komise nachází své uplatnění při přípravě návrhů rozhodnutí bankovní rady vydávaných ve správním řízení. Členové komise jsou jmenováni bankovní radou podle zákona č.

---

¹⁹ RÝDL, Tomáš. Organizace České národní banky. RÝDL, Tomáš, Josef BARÁK, Luděk SAŇA a Petr VÝBORNÝ. *Zákon o České národní bance: Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2014, s. 42. ISBN 978-80-7478-622-8.

²⁰ § 7 ČNBZ

²¹ § 6, odst. 11 ČNBZ

²² § 8 ČNBZ

²³ § 3, odst. 1 a 2 a § 10, odst. 2 ČNBZ

²⁴ KANTNEROVÁ, Liběna. *Základy bankovníctví: Teorie a praxe*. Praha: C. H. Beck, 2016. ISBN 978-80-7400-595-4, 46 s.

500/2004 Sb., Správní řád (dále jen "správní řád"). Správní řád se v § 152, odst. 3 věnuje složení rozkladové komise, kdy stanovuje, že se rozkladová komise skládá z nejméně pěti členů. Členy rozkladové komise jmenuje ministr (nebo vedoucí jiného ústředního správního úřadu). Většina členů jsou externisté. Pro jednání a usnášeníschopnost je potřeba přítomnosti alespoň pěti členů senátu. Na rozkladovou komisi se vztahuje ustanovení § 134 správního řádu, neboť je kolegiálním orgánem. Bankovní rada není vázána usneseními rozkladové komise.²⁵

Do působnosti rozkladové komise patří projednávání rozkladů proti rozhodnutí ČNB vydaným v prvním stupni, opožděné nebo nepřipustné rozklady (z toho pohledu, zda nejsou dány předpoklady pro přezkoumání rozhodnutí v přezkumném řízení, pro obnovu řízení nebo pro vydání nového rozhodnutí), projednávání podnětů k zahájení přezkumného řízení, projednává rozhodnutí soudu, kterým bylo rozhodnutí o rozkladu zrušeno a vráceno ČNB k dalšímu řízení. Dále do její působnosti spadá projednání návrhů, vyjádření právních stanovisek k právním problémům (je-li tak rozhodnuto bankovní radou nebo požádá-li o to ředitel sekce kancelář nebo ředitel odboru legislativního a právního sekce kancelář).²⁶

Rozkladovou komisi tvoří tajemnice rozkladové komise, předseda rozkladové komise, tři devítičlenné senáty a další členové. Každý senát má svého předsedu.²⁷ Ten se může účastnit jednání senátu a v případech stanovených jednacím řádem rozkladové komise České národní banky (dále jen "jednací řád rozkladové komise") i další členové rozkladové komise. Takoví členové komise, kteří nespádají do žádného konkrétního senátu, se mohou účastnit jednání senátu na základě jejich přizvání tajemníkem rozkladové komise. Jedná se o případy, kdy je potřeba využít jejich odbornou specializaci nebo je potřeba jejich přítomnosti pro usnášeníschopnost senátu.²⁸

---

²⁵ Jednací řád rozkladové komise České národní banky. *Česká národní banka* [online]. [cit. 2019-03-03]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/o_cnb/bankovni_rada/poradni_organy_br/rozkladova_komise/rozkladova_komise_jednaci_rad.pdf

²⁶ Tamtéž

²⁷ Složení rozkladové komise České národní banky. *Česká národní banka* [online]. [cit. 2019-02-25]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/cs/o_cnb/bankovni_rada/poradni_organy_br/rozkladova_komise/slozeni.html#dalsi

²⁸ Jednací řád rozkladové komise České národní banky. *Česká národní banka* [online]. [cit. 2019-03-03]. Dostupné z:

Do 17. srpna 2013 fungoval vedle rozkladové komise výbor pro finanční trh, který dohlížel nad finančním trhem. Ten byl zrušen novelou ČNBZ.²⁹

1.6.1 Zvláštní senát

Správní řád zmiňuje zvláštní senát, který se usnází na návrhu rozhodnutí podle § 152, odst. 3 správního řádu. Jedná se o situace, kdy je potřeba při vyřizování rozkladu přezkoumat písemnosti nebo záznamy s utajovanými informacemi, které jsou podle § 17, odst. 3 správního řádu uchovávány mimo spis. Zvláštní senát má minimálně tři členy. Každý jeho člen musí být státním občanem České republiky, musí být držitelem platného osvědčení fyzické osoby pro stupeň utajení přezkoumávaných utajovaných informací a musí doložit bezpečnostní způsobilost. Opět platí, že většina členů tohoto senátu jsou odborníci externisté.³⁰ Mimo správní řád pojednává o zvláštním senátu i jednací řád rozkladové komise České národní banky, který navíc obsahuje ustanovení o zařazení člena komise do zvláštního senátu. O takovém zařazení rozhoduje bankovní rada ad hoc.

1.6.2 Tajemník

Tajemníka určuje bankovní rada. Činí tak z řad zaměstnanců OLP³¹. Tajemník podle článku 7 jednacího řádu rozkladové komise České národní banky:

„

- a) *zajišťuje činnosti komise a jejich jednotlivých senátů,*
- b) *navrhuje řediteli LOP vhodné termíny pro jednání senátů,*
- c) *zajišťuje materiály pro jednání senátu a jejich doručení před jeho jednáním,*
- d) *zúčastňuje se jednání senátu,*
- e) *pořizuje z jednání senátu zápis z jednání, záznam z jednání, protokol o hlasování a audiozáznam, popřípadě další dokumenty,*
- f) *seznamuje členy senátu se stanoviskem podle částku 6 písm. h) jednacího řádu rozkladové komise České národní banky*

---

https://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/o_cnb/bankovni_rada/poradni_organy_br/rozkladova_komise/rozkladova_komise_jednaci_rad.pdf

²⁹ Poradní orgány bankovní rady ČNB. *Česká národní banka* [online]. [cit. 2019-02-25]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/cs/o_cnb/bankovni_rada/poradni_organy_br/

³⁰ § 152 Správního řádu

³¹ Odbor licenční a povolovací

- g) pravidelně informuje členy komise o rozhodnutích bankovní rady o rozkladech a rozhodnutích správního soudu týkajících se rozhodnutí bankovní rady o rozkladech
- h) vykonává další činnosti stanovené jednacím řádem rozkladové komise České národní banky a vnitřními předpisy ČNB.“

V případě tajemníkovy nepřítomnosti jej zastupuje a plní jeho úkoly ředitelem OLP pověřený zaměstnanec.³²

1.6.3 Rozklad

Základní úpravu rozkladu obsahuje správní řád. Rozklad lze podat proti rozhodnutí, které vydal ústřední správní úřad, ministr nebo vedoucí jiného ústředního správního úřadu v prvním stupni. O podaném rozkladu je rozhodováno ministrem nebo vedoucím jiného ústředního správního úřadu. V řízení o rozkladu se použijí ustanovení o odvolání, dovolí-li to povaha věci. O rozkladu lze rozhodnout tak, že:

- a) se rozhodnutí zruší, nebo změní (pokud se tím plně vyhoví rozkladu a nemůže-li tím být způsobena újma nikomu z účastníků řízení, ledaže by s tím všichni, kterých se to týká, souhlasili), nebo
- b) nebo je rozklad zamítnut.³³

Vyloučen z projednávání rozkladu může být člen rozkladové komise, který může mít takový zájem na výsledku řízení (ať pro svůj poměr k věci, vztah k účastníkovi řízení nebo jeho zástupci, anebo se účastnil řízení v dané věci na prvním stupni), že lze pochybovat o jeho nepodjatosti.³⁴

Rozklad lze, oproti klasickému projednání, projednat způsobem „per rollam“. Jedná se o situaci, kdy není potřeba osobní účasti členů komise (ani dalších osob) na jednání senátu a rozkladem bylo napadeno rozhodnutí procesního charakteru, jde o rozklad, který byl podán opožděně, je nepřipustný nebo se jedná o jiný výjimečný případ. O ten se může jednat, pokud je v ohrožení zejména

---

³² Jednací řád rozkladové komise České národní banky. *Česká národní banka* [online]. [cit. 2019-03-03]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/o_cnb/bankovni_rada/poradni_organy_br/rozkladova_komise/rozkladova_komise_jednaci_rad.pdf

³³ §152 Správního řádu

³⁴ Jednací řád rozkladové komise České národní banky. *Česká národní banka* [online]. [cit. 2019-03-03]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/o_cnb/bankovni_rada/poradni_organy_br/rozkladova_komise/rozkladova_komise_jednaci_rad.pdf

dodržení zákonných lhůt k vydání rozhodnutí. V případě, že s tímto způsobem vysloví svůj nesouhlas do dvou pracovních dnů od doručení někdo z členů senátu, stává se tento způsob projednání nepřipustný. Prakticky se takové projednání rozkladu provádí tak, že členům komise je předem oznámena (prostřednictvím oznámení tajemníka o projednání rozkladu, ke kterému jsou připojeny podklady k předmětnému rozkladu) termín, ve kterém mají členové komise tajemníkovi oznámit své stanovisko s jednoznačným vyjádřením svého návrhu pro bankovní radu. Takové sdělení stanoviska se činí písemně, faxem, e-mailem nebo telefonem. V případě, že návrh není jednoznačný, má se za to, že se člen komise hlasování zdržel. Konečný výsledek vyhodnotí tajemník společně s předsedou senátu. Následně jsou o výsledku informováni ostatní členové senátu, resp. členové komise.³⁵

1.7 Vztah České národní banky k jiným státním orgánům

ČNB je orgán relativně nezávislý. Ústavní základ této nezávislosti ČNB chrání před veškerými vlivy a akty, které nemají podobu zákona. Na druhou stranu tím i svazují ČNB z toho pohledu, že omezují její svévůli něco činit, pokud k tomu nemá zákonné zmocnění. Saňa však polemizuje s myšlenkou, zda je taková ochrana dostačující. Lze si představit, že zákonodárný sbor v České republice přijme zákon, který může centrální banku v oblasti její nezávislosti omezit a být ústavně konformní.³⁶

Nezávislost je pro ČNB naprosto klíčová a to z důvodu plnění jejího hlavního cíle – péče o měnovou stabilitu. Nezávislost ČNB má několik podob. Hovořit můžeme o nezávislosti personální (členy bankovní rady jmenuje i odvolává prezident republiky bez pomoci vlády), institucionální (viz níže), funkční (autonomie ČNB při formulování inflačních cílů), finanční (zákaz financování veřejného sektoru a jím řízených subjektů; striktní oddělení od veřejných rozpočtů). Níže uvádím podrobnější popis nezávislosti institucionální.³⁷

---

³⁵ Tamtéž

³⁶ SAŇA, Luděk. Organizace České národní banky. RÝDL, Tomáš, Josef BARÁK, Luděk SAŇA a Petr VÝBORNÝ. *Zákon o České národní bance: Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2014, s. 62. ISBN 978-80-7478-622-8.

³⁷ Proč je ČNB nezávislá?. *Česká národní banka* [online]. [cit. 2019-03-28]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/cs/faq/proc_je_cnb_nezavisla.html

Vztah ČNB k prezidentu republiky, Parlamentu, vládě a jiným orgánům České republiky je dán § 9 ČNBZ. Ten praví, že Česká národní banka, bankovní rada ani žádný člen bankovní rady nesmějí od výše zmíněných vyžadovat ani přijímat pokyny.

ČNB a vláda plní vzájemnou povinnost informovanosti, kterou stanovuje § 9, odst. 2 ČNBZ. Podoba vzájemného informování není zákonem upravena. V rámci hospodárnosti, efektivnosti i zdárného ekonomického rozvoje státu je žádoucí, aby výměna informací probíhala včasné, komplexně a přesně. V praxi je osvědčeným principem vzájemné respektování zodpovědnosti. To spočívá ve vzájemném nekomentování způsobu fungování druhé instituce. Vláda nekomentuje měnovou politiku ČNB a ČNB se nevyjadřuje k fiskální politice vlády.³⁸

K návrhům, které jsou předkládány k projednání vládě a dotýkají se působnosti ČNB, zaujímá ČNB stanovisko. ČNB má určitou legislativní roli, kterou respektují i legislativní pravidla vlády. Nemá sice v připomínkovém řízení takové postavení, na které nesmí být opomenuto, ale má možnost vznést k návrhu své připomínky. Ty musejí být před předložením návrhu zákona projednány. Vůči vládě dále plní ČNB funkci poradní a to v záležitostech měnově politické povahy, makroobezřetnostní politiky a finančního trhu. Cílem je, aby byla vláda předem informována o budoucích krocích, které v oblasti hospodářské politiky hodlá ČNB podniknout.³⁹

Zúčastnit se zasedání bankovní rady s hlasem poradním a možnost předkládat návrhy k projednání má ministr financí (nebo jiný pověřený člen vlády) a naopak guvernér ČNB (nebo jím pověřený guvernér) může navštívit s hlasem poradním schůzi vlády.⁴⁰

Vztah ČNB a Parlamentu je založen spíše na jednostrannosti, kdy ČNB plní vůči Parlamentu povinnost informační. ČNB podává Poslanecké sněmovně zprávu o měnovém vývoji. Činí tak nejméně dvakrát do roka prostřednictvím guvernéra ČNB. Ten má v tomto případě právo účastnit se schůze Poslanecké sněmovny, kde je mu uděleno slovo. V případě, že se na tom Poslanecké sněmovna usnese, vyzve Poslanecká sněmovna ČNB k tomu, aby předložila do 30

---

³⁸ Tamtéž, s. 64

³⁹ Tamtéž, s. 65

⁴⁰ § 10 ČNBZ

dnů mimořádnou zprávu o měnovém vývoji. Usnesení Poslanecké sněmovny obsahuje informaci, co má mimořádná zpráva ČNB obsahovat.

Dále je ČNB povinna podávat Poslanecké sněmovně zprávu o finanční stabilitě, která obsahuje též strategii makrobezpečnostní politiky. Tuto zprávu ČNB zveřejňuje nejméně jedenkrát ročně způsobem umožňující dálkový přístup.⁴¹

Určitě lze říci, že existuje vztah mezi ČNB a soudy. ČNB je propůjčena pozice správního úřadu, jehož rozhodnutí podléhají soudnímu přezkumu. Stejně tak je potřeba zmínit vztah ČNB a Nejvyššího kontrolního úřadu, který v souladu s § 3, odst. 3 zákona č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu, vykonává kontrolu hospodaření České národní banky v oblasti výdajů na pořízení majetku a výdajů na provoz ČNB.

Mimo státních orgánů má ČNB povinnost i vůči veřejnosti a to takovou, že nejméně jednou za tři měsíce ji musí informovat o měnovém vývoji způsobem umožňujícím dálkový přístup.⁴²

---

⁴¹ § 32 ČNBZ

⁴² § 3 odst. 5 ČNBZ

2 Pojišťovací zprostředkovatelé

Tato kapitola pojednává o pojišťovacích zprostředkovatelích a jejich podobě, která jim po účinnosti zákona o distribuci pojištění a zajištění zůstala.

Historicky je profese pojišťovacího zprostředkovatele poměrně známou a využívanou. Vzhledem k tomu, že ne vždy jednali čestně, objevila se potřeba jejich činnost právně regulovat. První, stručná právní úprava se objevila v zákoně č. 145/1934 Sb., zákon o pojistné smlouvě již v roce 1934. Tato úprava měla odstranit pochybnosti a již tenkrát měla chránit jako ochrana zájemců o pojištění.⁴³ Od té doby prošla oblast zprostředkování pojištění dalším vývojem, ale co nelze popřít je skutečnost, že ochrana zákazníka je pojmem v této profesi velmi starým. Zájem o větší ochranu zákazníka byl i jedním z impulsů nově přijatého zákona o distribuci pojištění a zajištění.

2.1 Zákon o distribuci pojištění a zajištění

Činnost pojišťovacích zprostředkovatelů byla do konce listopadu 2018 upravena zákonem č. 38/2004 Sb., zákon o pojišťovacích zprostředkovatelích a likvidátorech pojistných událostí (dále jen „ZPZ“). Od 1. prosince 2018 je však účinný zákon č. 170/2018 Sb., o distribuci pojištění a zajištění (dále jen „ZDPZ“) a v oblasti pojišťovnictví způsobil obrovské změny. Impulsem nového zákona byla evropská směrnice IDD. Podstata její koncepce je Ministerstvem financí v jeho konzultačním materiálu vyjádřena jako: *„sjednocení regulatorních principů a ochrany spotřebitele napříč finančním trhem, zajištění stejné úrovně ochrany spotřebitele pro různé způsoby distribuce, posílení důrazu na srozumitelnost a srovnatelnost informací o finančních produktech (zejména pak informací o nákladech) a zvýšení nároku na profesionalitu osob působících v daném odvětví.“*⁴⁴

V případě, že se budu věnovat změnám viditelným na první pohled, zaujme nás na první pohled již samotný název zákona. Oproti zákonu původnímu zmizeli z názvu samostatní likvidátoři pojistných událostí. Ti jsou nově začleněni

---

⁴³ ŠKOPOVÁ, Věra, Radoslava MUSILOVÁ a Hana KRUPÍČKOVÁ. *Zákon o pojišťovacích zprostředkovatelích a samostatných likvidátorech pojistných událostí a předpisy související: Komentář*. Praha: C.H.Beck, 2006, s. 44, ISBN 80-7179-476-7.

⁴⁴ Konzultační materiál Transpozice směrnice IDD Ministerstva financí z června 2016. Dostupné z: https://www.mfcr.cz/assets/cs/media/Konzultace_2016-07-01_KM-IDD.pdf

do zákona č. 455/1991 Sb., zákon o živnostenském podnikání. Tato činnost se stává živností vázanou. Důvodová zpráva tento krok komentuje tím, že likvidace pojistných událostí není distribucí pojištění. Tímto krokem dojde ke snížení profesních nároků na samostatné likvidátory pojistných událostí.⁴⁵ ZDPZ dopadá mimo pojišťovací zprostředkovatele i na zaměstnance pojišťoven, kteří poskytují zákazníkům pojištění. Zajímavostí je, že ZDPZ obsahuje o čtvrtinu více paragrafů než jeho předchůdce.

Zásadní změnou je nové dělení pojišťovacích zprostředkovatelů, o kterém bude více pojednáno dále. Zákon nově zavádí každoroční znovuoobnovení registrací pojišťovacích zprostředkovatelů. To by mohlo do budoucna přinést pročištění registru. Další novinkou jsou přísnější požadavky na odbornost pojišťovacích zprostředkovatelů. Nyní je nejnižším možným vzděláním maturita. Dále jsou zavedena nová pravidla jednání za účelem posílení ochrany zákazníka, která se prolínají celým zákonem. V oblasti přestupků také nastaly změny, ZDPZ nově rozlišuje přestupky fyzických a právnických osob.

V souvislosti s přijetím ZDPZ bylo mnoho řečeno o nových povinnostech, které pojišťovacím zprostředkovatelům přibudou. Na druhou stranu je potřeba uvést, že v ZDPZ chybí povinnost zasílat výkaz činnosti pojišťovacích zprostředkovatelů ČNB. Tento výkaz obsahoval počet uzavřených smluv s jednotlivými pojišťovnami za uplynulý kalendářní rok. V praxi jsem byla svědkem toho, že bylo mnohdy problematické takový přesný počet určit. Jiný počet uzavřených smluv u sebe registroval pojišťovací zprostředkovatel a jiný počet vedla pojišťovna. Stávalo se tak z důvodu, že mnohdy se smlouvy tzv. nerozběhly třeba proto, že klient nezaplatil, či smlouva byla z nějakého důvodu ukončena. Tento krok, ačkoliv neznám přesný záměr zákonodárce, hodnotím kladně.

2.2 Obecně k pojišťovacím zprostředkovatelům

Sjednání pojištění je situace, kterou za svůj život řeší téměř každý z nás. Vyplývá to ze skutečností, že některá pojištění jsou povinná přímo ze zákona.⁴⁶ Zákonná definice termínu „pojištění“ chybí, ačkoliv s tímto pojmem právní řád

⁴⁵ Na finanční poradce budou od soboty kladeny vyšší požadavky. Ochrana spotřebitele posílí. In: *Měšec.cz* [online]. 2018, 26.11.2018 [cit. 2018-12-05]. Dostupné z: <https://www.mesec.cz/aktuality/na-financni-poradce-budou-od-soboty-kladeny-vyssi-pozadavky-ochrana-spotrebitel-posili/>

⁴⁶ Typicky povinné ručení u pojištění vozidel či pojištění odpovědnosti za škodu při výkonu povolení.

běžně pracuje. Pojištění je druh finanční služby, kterou si člověk sjednává pro případ krytí nahodilých životních událostí. Pojišťovací zprostředkovatelé jsou to osoby, které zprostředkovávají pojištění. Zprostředkování pojištění je § 2, písm. e) ZDPZ upraveno jako: „*Nabízení možnosti sjednat, změnit nebo ukončit pojištění, včetně srovnání pojištění, předkládání návrhů na sjednání, změnu nebo ukončení pojištění, provádění dalších přípravných prací směřujících ke sjednání, změně nebo ukončení pojištění, včetně poskytování doporučení vedoucího ke sjednání, změně nebo ukončení pojištění, sjednání nebo změně pojištění nebo pomoci při správě pojištění a při uplatňování práv z pojištění.*“

Pojišťovací zprostředkovatelé nejsou jedinou možností, jak uzavřít pojistnou smlouvu. Máme samozřejmě možnost navštívit pobočku pojišťovny a s nimi uzavřít smlouvu. Výhodou pojišťovacích zprostředkovatelů je fakt, že jsou nezávislými osobami⁴⁷, které mají mnohem širší rozsah působnosti než zaměstnanci jednotlivých pojišťoven. Pojišťovací zprostředkovatel může mít uzavřenu smlouvu s více pojišťovnami a nabízet jejich produkty. V případě, že bychom šli na pobočku nějaké pojišťovny a žádali pojištění, předloží nám požadovanou nabídku (tzn. nejlepší nabídku v poměru cena:kvalita), ale pouze v rámci jejich pojišťovny. Přidaná hodnota pojišťovacího zprostředkovatele tedy tkví v tom, že nám také připraví nabídku požadovaného pojištění, ale dokáže vytvořit srovnání hned u několika pojišťoven najednou. To mu ostatně přikazuje i ZDPZ. Nepochybně nebude mít uzavřenu smlouvu se všemi pojišťovnami, které existují, i když samozřejmě může. Ukážu to na příkladu. Při sjednávání životního pojištění může pojišťovací zprostředkovatel nabídnout životní pojištění FLEXI od Kooperativy a jako skvělou alternativu může poukázat na životní pojištění od AEGON Pojišťovny a.s. Alternativu k AEGON Pojišťovně a.s. však těžko nabídne, pokud nebude mít s touto pojišťovnou uzavřenu smlouvu o obchodním zastoupení. Tedy ani jeho rozsah nebude stoprocentní, ale i tak je znatelně větší než u zaměstnance pojišťovny.

---

⁴⁷ Pokud navštívíme nezávislého pojišťovacího zprostředkovatele. Vedle nezávislého pojišťovacího zprostředkovatele existuje i závislý, který bude nabízet produkty právě té jedné pojišťovny.

2.3 Typy pojišťovacích zprostředkovatelů

Pojišťovacím zprostředkovatelem je fyzická (nebo právnická) osoba, která je způsobilá poskytovat služby na finančním trhu a to na základě oprávnění ČNB.⁴⁸

Za účinnosti zákona ZPZ existovalo 6 typů pojišťovacích zprostředkovatelů – vázaný pojišťovací zprostředkovatel, podřízený pojišťovací zprostředkovatel, pojišťovací agent, výhradní pojišťovací agent, pojišťovací makléř a pojišťovací zprostředkovatel, jehož domovským členským státem není Česká republika.⁴⁹ Toto dělení je již minulostí. Nový zákon (ZDPZ) počítá jen se 4 typy, kterými jsou samostatný zprostředkovatel, vázaný zástupce, doplňkový pojišťovací zprostředkovatel a pojišťovací zprostředkovatel s domovským členským státem jiným, než je Česká republika.

2.3.1 Samostatný zprostředkovatel

Samostatný zprostředkovatel je v § 6 ZDPZ definován jako: „*Ten, kdo je oprávněn zprostředkovávat pojištění nebo zajištění na základě oprávnění k činnosti samotného zprostředkovatele uděleného Českou národní bankou.*“ Samostatný zprostředkovatel podle § 12 ZDPZ zprostředkovává pojištění jako pojišťovací agent (pokud zastupuje pojišťovnu), nebo jako pojišťovací makléř (pokud zastupuje klienta) a to na základě oprávnění. V rámci jednoho obchodního případu však nemůže vystupovat současně jako agent i makléř.⁵⁰ V pozici pojišťovacího agenta uzavírá samostatný zprostředkovatel smlouvy s pojišťovnami, které mu za uzavřené smlouvy vyplácí odměny. Pojišťovací makléř uzavírá smlouvy se svými klienty a na základě nich a za odměnu hledá pro klienty to nejlepší řešení.⁵¹

ZPZ věnoval pojišťovacímu agentovi větší rozsah. Zatímco v ZDPZ je pojem „pojišťovací agent“ zmíněn celkově 11x, ZPZ s tímto pojmem ve svém textu standardně počítal. V úvodu této kapitoly je uváděno, že za účinnosti ZDPZ platilo jiné členění pojišťovacích zprostředkovatelů. Domnívám se, že laika může

⁴⁸ Zprostředkovatelé. *Česká asociace pojišťoven* [online]. [cit. 2019-03-05]. Dostupné z: <http://www.cap.cz/vse-o-pojisteni/pojisteni-v-praxi/zprostredkovatele>

⁴⁹ § 4 ZPZ

⁵⁰ ŠAFRÁNEK, Petr. Rozdělení do kategorií zprostředkovatelů se mění. *Www.regulace2018.cz* [online]. 9.8.2018 [cit. 2018-12-11]. Dostupné z: <http://www.regulace2018.cz/zdpz-nova-pravidla-pro-pojistovaci-zprostredkovatele-3/>

⁵¹ ZÁMEČNÍK, Petr. Zákon o distribuci pojištění prošel vládou. Co přináší?. *Investujeme.cz* [online]. [cit. 2019-03-05]. Dostupné z: <https://www.investujeme.cz/clanky/zakon-distribuci-pojisteni-prosel-vladou-prinasi/>

přínejmenším velmi zmást to, jak je s tímto pojmem pracováno v ZDPZ. V § 12 ZDPZ je o pojišťovacím agentu hovořeno tak, že je to typ samostatného zprostředkovatele, § 120, odst. 4 ZDPZ ovšem uvádí, že se registrovaní pojišťovací agenti podle ZPZ mění na samostatné zprostředkovatele. Toto ustanovení § 12 ZDPZ nepopírá, avšak dle mého názoru tato dvě ustanovení působí poměrně zmateně. Domnívám se, že zanechat pouze statut samostatného zprostředkovatele s kompetencemi pojišťovacích agentů (a makléřů, neboť v jejich případě je situace téměř totožná), nebyl by ponechán prostor pro takové spekulace.

Když už jsem zmínila pojišťovací makléře, rozhodně si neodpustím nezmínit Asociaci českých pojišťovacích makléřů, která byla založena v roce 1994. Vzešlo tak z iniciativy českých kanceláří mezinárodních makléřských firem, které cítily potřebu sdružit se za cílem prosazování společných zájmů. Dalším důvodem vzniku této Asociace bylo pozvednutí prestiže této profese. Asociace českých pojišťovacích makléřů je profesním sdružením, které se podílí na připomínkování návrhů zákonných norem v pojišťovnictví.⁵² Asociace českých pojišťovacích makléřů se řídí Kodexem etiky, kterým se snaží eliminovat neetické chování některých jedinců. Uplatňovat ho však může pouze na svých členech.⁵³

2.3.2 Vázaný zástupce

Vázaný zástupce je podle § 15 ZDPZ: „*Ten, kdo je oprávněn zprostředkovávat pojištění nebo zajištění na základě zápisu vázaného zástupce do registru.*“ Tím může být jak fyzická, tak právnická osoba. Dále § 15 ZDPZ uvádí, že vázaný zástupce musí pro výkon činnosti uzavřít se zastoupeným smlouvu v písemné podobě. Taková smlouva může být uzavřena pouze s jedním zastoupeným. Důvodová zpráva uvádí, že vazebnost na jednoho zastoupeného je důležitá pro jednoznačné určení odpovědnosti zastoupeného. Vázaný zástupce sám nepodává žádost o zápis. Činí tak za něj zastoupený, který tím projevuje svoji vůli, jaké osoby si přeje do registru zapsat. Zastoupený je také odpovědný za správnost uvedených údajů a za splnění požadovaných podmínek. ČNB splnění podmínek nezkontroluje, což je rozdíl oproti správnímu řízení o udělení oprávnění,

---

⁵² Historie a poslání AČPM. *Asociace českých pojišťovacích zprostředkovatelů* [online]. [cit. 2019-03-17]. Dostupné z: www.acpm.cz

⁵³ KARFÍKOVÁ, Marie. Česká asociace pojišťoven a Asociace českých pojišťovacích makléřů. KARFÍKOVÁ, Marie, Vladimír PŘÍKRYL a Jana ČECHOVÁ. *Základy pojišťovacího práva*. Praha: NAKLADATELSTVÍ ORAC, 2001, s. 20. ISBN 80-86199-27-4.

kteřé potřebuje samostatný zprostředkovatel pro výkon své činnosti. Zápis vázaného zástupce není správním řízením, ČNB pouze kontroluje, zda se údaje o zapisované osobě shodují s údaji v základním registru a zda tato osoba již není registrovaná jako vázaný zástupce či není samostatným zprostředkovatelem. Kontrola splnění podmínek probíhá ex post v rámci dohledu ČNB. § 19 ZDPZ upravuje ukončení zastoupení. Toto ustanovení má za cíl jedno – ochránit zákazníka a to tak, že zamezí tomu, aby vázaný zástupce, který nesplňuje podmínky na způsobilost a odbornost, nemohl distribuovat pojištění.⁵⁴

2.3.3 Doplnkový pojišťovací zprostředkovatel

Doplnkový pojišťovací zprostředkovatel je podle § 24 ZDPZ: „*Ten, kdo je oprávněn zprostředkovávat pojištění na základě zápisu doplnkového pojišťovacího zprostředkovatele pro daného zastoupeného do registru.*“ V jeho kompetenci je zprostředkování pojištění, které je doplnkovou službou k dodávanému zboží/poskytované službě. Takové zprostředkování musí být pouze doplnkovou činností. Smlouvu pro zprostředkování pojištění může uzavřít s jedním nebo více zastoupenými.⁵⁵ V registru může být tedy oproti vázanému zástupci zapsán vícekrát. Tedy v situaci, kdy je již zapsán v registru, avšak pro jiného zastoupeného.⁵⁶ Typickým příkladem pro výkon činnosti doplnkového zprostředkovatele je prodej vozidel či zájezdu. Pokud prodejce prodává vozidla, může zároveň s vozidlem nabízet i pojištění. To ale právě jen k vozidlu, které zákazníkovi prodá. Nabízet i jiné typy pojištění již není možné. V případě cestovní kanceláře bychom se mohli setkat s nabídnutím cestovního pojištění k právě koupenému zájezdu.

2.3.4 Pojišťovací zprostředkovatel s domovským členským státem jiným, než je Česká republika

Pojišťovací zprostředkovatel s domovským členským státem⁵⁷ jiným, než je Česká republika, je takový pojišťovací zprostředkovatel, který může v České republice vykonávat svoji činnost v takovém rozsahu, v jakém by tak mohl činit

---

⁵⁴ Důvodová zpráva ze dne 3. ledna 2018 k zákonu č. 170/2018 Sb., o distribuci pojištění a zajištění, s. 69-70, dostupné online z: <http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=8&CT=48&CT1=0>

⁵⁵ § 24 ZDPZ

⁵⁶ Důvodová zpráva ze dne 3. ledna 2018 k zákonu č. 170/2018 Sb., o distribuci pojištění a zajištění, s. 72, dostupné online z: <http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=8&CT=48&CT1=0>

⁵⁷ Členským státem je podle § 2, písm. g) ZDPZ stát Evropské unie nebo jiný smluvní stát Dohody o Evropském hospodářském prostoru.

ve svém domovském státě. Takto může činit na základě svobody usazování, nebo na základě svobody dočasně poskytovat služby.⁵⁸

Právo provozovat činnost pojišťovacího zprostředkovatele v hostitelském členském státě na základě svobody usazování plyne z čl. 49 Smlouvy o fungování Evropské unie. Ten také definuje, co se pod pojmem „svobody usazování“ skrývá: „*Svoboda usazování zahrnuje přístup k samostatně výdělečným činnostem a jejich výkon, jakož i zřizování a řízení podniků, zejména společností ve smyslu čl. 54 druhého pododstavce, za podmínek stanovených pro vlastní státní příslušníky právem země usazení, nestanoví-li kapitola o pohybu kapitálu jinak*“. Důvodová zpráva k pojmu „svoboda usazování“ uvádí, že svoboda usazování znamená právo zřizovat na cizím území pobočky, nebo též „prostřednictvím pobočky“. Tyto pobočky však nemusí být chápány ve smyslu zákona o obchodních korporacích.⁵⁹

Pojišťovací zprostředkovatel je povinen informovat ČNB o jeho záměru provozovat činnost zprostředkování pojištění nebo zajištění v České republice na základě svobody usazování. Do jednoho měsíce sdělí ČNB podmínky provozování činnosti tohoto zprostředkovatele v České republice příslušnému orgánu dohledu jiného členského státu a pojišťovacího zprostředkovatele zapíše do registru. Pojišťovací zprostředkovatel je oprávněn zahájit svoji činnost až po tomto procesu. V případě, že ČNB nesdělí své podmínky ve stanové lhůtě, je oprávněn zahájit svoji činnost po uplynutí této lhůty.⁶⁰

Právo provozovat činnost pojišťovacího zprostředkovatele v hostitelském členském státě na základě svobody dočasně poskytovat služby znamená právo provozovat pojišťovací nebo zajišťovací činnost na území na základě hostitelského členského státu a to v rozsahu povolení uděleného příslušným orgánem dohledu domovského členského státu, jestliže tato činnost nemá charakter trvalé přítomnosti na území hostitelského členského státu.⁶¹ Důvodová zpráva konkretizuje, že na rozdíl od svobody usazování se v tomto případě nejedná o zřízení pobočky v hostitelském státě a činnost tedy probíhá přeshraničně.⁶²

---

⁵⁸ § 33 ZDPZ

⁵⁹ Důvodová zpráva ze dne 3. ledna 2018 k zákonu č. 170/2018 Sb., o distribuci pojištění a zajištění, s. 72, dostupné online z: <http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=8&CT=48&CT1=0>

⁶⁰ § 34 ZDPZ

⁶¹ Svoboda dočasně poskytovat služby | vorübergehende Dienstleistungsfreiheit | freedom to provide temporary services (FOS). *Cap.cz* [online]. [cit. 2018-12-10]. Dostupné z: <http://www.cap.cz/en/about-us/members/117-encyklopedicky-slovník-pojmu/2122-item-760>

⁶² Důvodová zpráva ze dne 3. ledna 2018 k zákonu č. 170/2018 Sb., o distribuci pojištění a zajištění, s. 72, dostupné online z: <http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=8&CT=48&CT1=0>

V tomto případě se trochu liší proces informování ČNB. ČNB potvrdí příslušnému orgánu dohledu jiného členského státu přijetí informace o úmyslu vykonávat na území České republiky pojišťovací nebo zajišťovací činnost a následně ho zapíše do registru. Tuto skutečnost se pojišťovací zprostředkovatel dozví od orgánu dohledu jiného členského státu. Poté může pojišťovací zprostředkovatel zahájit svoji činnost.⁶³

V případě, že se pojišťovací zprostředkovatel rozhodne, že bude vykonávat svoji činnost v jiném členském státě, oznámí svůj úmysl ČNB. Samostatný zprostředkovatel, vázaný zástupce a doplňkový pojišťovací zprostředkovatel informace podávají prostřednictvím zastoupeného. Zde je změna v tom, kdo se informuje. ČNB do jednoho měsíce od obdržení žádosti informuje orgán dohledu jiného členského státu a Evropský orgán pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění včetně údajů o pojišťovacím zprostředkovateli. ČNB dále informuje pojišťovacího zprostředkovatele (či zastoupeného) o tom, že příslušný orgán dohledu v jiném členském státě tuto informaci přijal.⁶⁴ V případě, že má ČNB pochybnost o přiměřenosti organizační struktury nebo finanční situaci pojišťovacího zprostředkovatele, informace dle § 37 odst. 3 ZDPZ dalším orgánům nesdělí a vydá o tomto kroku rozhodnutí. Výkon plánované činnosti na území jiného členského státu pojišťovacímu zprostředkovateli zakáže.⁶⁵

Pokud dojde ke změně údajů uvedených v § 37 odst. 3 ZDPZ, ČNB bez zbytečného odkladu informuje příslušný orgán dohledu jiného členského státu.⁶⁶

2.4 Registrace

Každý pojišťovací zprostředkovatel se musí před výkonem své činnosti registrovat do registru vedeného ČNB. Registr nenes žádný speciální název. Na webových stránkách je uváděn jako *Seznam regulovaných a registrovaných subjektů finančního trhu* (dále jen „registr“).

Základním cílem registru je zabezpečení přístupu pojišťovacího zprostředkovatele jen způsobilým a důvěryhodným osobám.⁶⁷ Registr je veřejně přístupný, proto zde existuje i jakási kontrola ze strany zákazníka, který si může

---

⁶³ § 35 ZDPZ

⁶⁴ § 37 ZDPZ

⁶⁵ § 38 ZDPZ

⁶⁶ § 39 ZDPZ

⁶⁷ ŠKOPOVÁ, Věra, Radoslava MUSILOVÁ a Hana KRUPÍČKOVÁ. *Zákon o pojišťovacích zprostředkovatelích a samostatných likvidátorech pojistných událostí a předpisy související: Komentář*. Praha: C.H.Beck, 2006, s. 100, ISBN 80-7179-476-7.

kdykoliv jakéhokoliv pojišťovacího zprostředkovatele v registru vyhledat. Musím však poznamenat, že si nejsem jista, zda se běžný zákazník dokáže v takovém registru orientovat. Osobně ho nehodnotím příliš přehledný.

Do registru se kromě pojišťovacích zprostředkovatelů nově zapisují i akreditované osoby. To jsou takové osoby, které získají akreditaci od ČNB a mohou pořádat odborné zkoušky a programy následného vzdělávání.⁶⁸

Registr je veřejně přístupný na webových stránkách ČNB (www.cnb.cz) a platí pro něj presumpce správnosti a zásada materiální publicity. Ze zásady publicity existují výjimky. Co se týká domácích subjektů, jedná se o údaj o nabytí právní moci rozhodnutí o úpadku a u subjektů zahraničních jde o údaje, které ČNB přebírá od zahraničního dohledu.⁶⁹ Údaje v registru se uveřejňují po dobu 10 let.⁷⁰ Zapisovanými údaji jsou podle § 42 ZDPZ údaje o osobě, předmětu činnosti (členěno dle jednotlivých skupin odbornosti), osoba oprávněná, pro kterou pojišťovací zprostředkovatel oprávněn zprostředkovávat pojištění nebo zajištění, datum vzniku (příp. zániku) oprávnění k činnosti společně s dobou jeho trvání, informace o statutárním orgánu, kompletní přehled pravomocných správních trestů a vykonatelných opatření k nápravě uložených ČNB. Takové správní delikty⁷¹ a opatření k nápravě se netýkají uložení podle ZDPZ, ale i podle jiných právních předpisů jako jsou např. zákon o ochraně spotřebitele, nebo zákon o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti financování terorismu.⁷² Dále jsou uvedena data nabytí právní moci rozhodnutí o úpadku a datum vstupu do likvidace. Současně podle § 42, odst. 5 ZDPZ uvede, že tyto údaje mají pouze informativní charakter.

Z registru lze podle § 45 ZDPZ získat elektronický výpis, který nepodléhá žádnému poplatku. Takový výpis je poskytován ve formě PDF souboru.⁷³

Registraci je nutno každých 12 měsíců obnovovat. Registrace je prodloužena po složení správního poplatku 1000 Kč na dalších 12 měsíců. ČNB si

---

⁶⁸ § 61 ZDPZ

⁶⁹ Důvodová zpráva ze dne 3. ledna 2018 k zákonu č. 170/2018 Sb., o distribuci pojištění a zajištění, s. 74, dostupné online z: <http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=8&CT=48&CT1=0>

⁷⁰ § 43 ZDPZ

⁷¹ Dnes je tento název zrušen. Nahradil jej pojem *přestupek*.

⁷² Důvodová zpráva ze dne 3. ledna 2018 k zákonu č. 170/2018 Sb., o distribuci pojištění a zajištění, s. 74, dostupné online z: <http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=8&CT=48&CT1=0>

⁷³ Důvodová zpráva ze dne 3. ledna 2018 k zákonu č. 170/2018 Sb., o distribuci pojištění a zajištění, s. 75, dostupné online z: <http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=8&CT=48&CT1=0>

tímto krokem slibuje postupné promazání registru pojišťovacích zprostředkovatelů.⁷⁴

2.5 Vzdělání

ZDPZ ukládá pojišťovacím zprostředkovatelům povinnost neustále splňovat tzv. odbornou způsobilost. Zatímco před účinností ZDPZ stačil pojišťovacím zprostředkovatelům k jejich činnosti výuční list, po 1. prosinci 2018 se tato situace změnila. Nyní je nejnižší přípustné vzdělání maturita. Zákon pamatuje i na ty, kteří maturitu před účinností tohoto zákona neměli. Vzdělání si mohou doplnit. Proto je jim ponechána přiměřená doba k jeho získání.

Vedle středoškolského vzdělání je vyžadováno získání odborných znalostí a dovedností pro distribuci pojištění/zajištění. To se v případě pojištění prokazuje osvědčením o vykonání odborné zkoušky.⁷⁵ Odbornou zkoušku je potřeba složit u akreditované osoby. Otázky pro tyto zkoušky připravuje ČNB s kooperací Ministerstva financí a konzultací profesních a spotřebitelských sdružení. Zkouška se řídí zkouškovým řádem.⁷⁶ Proslýchá se, že do budoucna budou odborné zkoušky ještě přísnější. Měly by být postavené v duchu ostatních odborných zkoušek týkajících se finančních produktů, jako je zprostředkování například penzijního spoření, podílových fondů nebo úvěrových produktů. Součástí otázek by měly být otázky nejen z pojišťovnictví, ale otázky i z ostatních výše zmíněných oborů. Cílem je, aby měli zprostředkovatelé dostatečný nadhled a aby pojistné produkty vhodně kombinovali s ostatními produkty. Uvidíme tedy, jaké změny v oblasti vzdělávání mohou pojišťovací zprostředkovatelé čekat.

Vedle již získaného vzdělání je vyžadováno i následné vzdělávání a prohlubování odborných znalostí a dovedností. ZDPZ tyto odborné znalosti a dovednosti dělí do šesti skupin. V § 57 tyto skupiny vyjmenovává a uvádí, co je pro danou skupinu požadovanými odbornými znalostmi a dovednostmi. Rozsah následného vzdělávání je § 59 ZDPZ ročně stanoven minimálně na 15 hodin.

Na tomto místě bych ráda zmínila prestižní zkoušky EFA - European Financial Advisor. Nejedná se o věc čistě pojišťovacích zprostředkovatelů, ale spíše finančních poradců. A protože finanční poradce bývá i pojišťovacím

---

⁷⁴ MACHAJDÍK, Pavel. Co přinese nový zákon o distribuci pojištění. *Opojisteni.cz* [online]. 2018, 8.8.2018 [cit. 2018-12-09]. Dostupné z: <https://www.opojisteni.cz/pojistny-trh/co-prinese-novy-zakon-o-distribuci-pojisteni/>

⁷⁵ § 56 ZDPZ

⁷⁶ § 58 ZDPZ

zprostředkovatelem, dovolím si zde tyto zkoušky představit. Zkouška je složena z dílčích částí, kde se jedna z částí týká i oblasti pojištění. Zkouška EFA je prestižní evropský certifikát, který označuje profesionály ve svém oboru, kteří se neustále vzdělávají, a na prvním místě pro ně vždy je a bude klient. Díky tomuto titulu, který se umísťuje za jméno zprostředkovatele, mají zprostředkovatelé otevřené dveře i do dalších evropských zemí, kde jen složí rozdílové zkoušky, které se týkají lokální odlišnosti. Ačkoliv počet pojišťovacích zprostředkovatelů, kteří tento titul za svým jménem užívají, je čím dál tím vyšší, stále se jedná o jakousi známku prestiže a pro klienta je to indikátor toho, že je v tzv. dobrých rukách.⁷⁷

2.6 Způsob odměňování

Výdělkem pojišťovacího zprostředkovatele jsou odměny, které pojišťovací zprostředkovatel přijímá od pojišťoven. Těmto odměnám se v praxi říká „provize“, proto v rámci této práce budu pracovat právě s tímto pojmem. Provize dostávají od pojišťoven za sjednání pojistných produktů. Provize jsou buď za ziskatelské nebo následné. Provize ziskatelská je provize, kterou pojišťovací zprostředkovatel inkasuje od pojišťovny za uzavření pojistné smlouvy. Vyplácí se obvykle velmi krátce po uzavření (zhruba měsíc až dva, záleží např. na provedení první platby klientem a také na daném produktu, jak má právě on nastavené provizní podmínky). Následná provize je vyplácena v pravidelných intervalech v horizontu několika let a bývá podstatně nižší než ziskatelská provize. U životního pojištění byla donedávna nejčastější forma výplaty provize tzv. zálohová. Znamená to, že zprostředkovatel dostal celou ziskatelskou provizi hned po uzavření smlouvy. U tohoto typu je uplatňováno storno 5 let.⁷⁸ To znamená, že byla-li ukončena daná smlouva během prvních 5 let od jejího sjednání, musel pojišťovací zprostředkovatel vyplacenou provizi vrátit v celé její výši. V poslední době se u životního pojištění čím dál více uplatňuje forma inkasní provize. V tomto případě není vyplácená velká částka na začátku, ale provize za sjednání je vyplácena v horizontu např. 5 let. Její součet bývá často vyšší, než je zálohový způsob výplaty provize. To je výhodné jak pro pojišťovnu, která nemá tak velké náklady na začátku, tak pro pojišťovacího zprostředkovatele, kterému nehrozí tak

---

⁷⁷ Poradci s titulem EFA/EFPA. *EFPA ČR: European Financial Planning Association* [online]. [cit. 2019-03-06]. Dostupné z: <https://efpa.cz/poradci>

⁷⁸ Viz § 50 ZDPZ

vysoké storno. Druhá strana mince v tomto případě je to, že je potřeba zaplatit i další pracovníky (pokud je pojišťovací zprostředkovatel má), kteří pro pojišťovacího zprostředkovatele pracují. Z tohoto důvodu někteří zprostředkovatelé stále využívají zálohovou formu vyplacení provize.

Nutno podotknout, že ne za všechny činnosti, které jsou vyjmenované výše, pojišťovací zprostředkovatel inkasuje od pojišťovny provizi. Pokud například klient svoji smlouvu upraví tak, že se sníží jeho platby nebo pojišťovací zprostředkovatel pomáhá klientovi s uplatněním škody na pojišťovně, nedostane od pojišťovny další provizi. Leckdy se tak pojišťovací zprostředkovatelé dostanou do situace, kdy stráví mnoho hodin s vyřízením klientova požadavku, ale odměnu za to nedostanou.

2.7 Důvěryhodnost

Důvěryhodnost je poměrně podstatná vlastnost, kterou musí pojišťovací zprostředkovatel během výkonu své pojišťovací činnosti splňovat a to neustále. Důvodem je ochrana klienta.

Vzhledem k tomu, že pojem „důvěryhodnost“ je neurčitým právním pojmem, vydala k jeho výkladu ČNB sdělení. V něm vysvětluje, že kritéria, která zohledňují důvěryhodnost, jsou: dodržování právních a etických pravidel a morálním profil a integrita. Součástí důvěryhodnosti je i bezúhonnost. V situaci, kdy ČNB posuzuje podmínky důvěryhodnosti, zkoumá, zda daná osoba nebyla odsouzena pro trestný čin, zda jí nebyla uložena sankce pro správní delikt,⁷⁹ nebo povinnost k náhradě škody v souvislosti s výkonem jejího povolání, zaměstnání, funkce či podnikatelské činnosti, zda nenarušovala hospodářskou soutěž, zda vždy dostála závazkům vůči orgánu dohledu/státního dozoru a zda dbala dobrých zásad poctivého obchodního styku. Za nedůvěryhodnou se považuje osoba, která byla v minulosti pravomocně odsouzena za úmyslný trestný čin, nebo pro trestný čin proti majetku/trestný čin hospodářský spáchaný z nedbalosti. Další kritéria se posuzují za posledních 10 let. Osoba je nedůvěryhodná, pokud:

- a) jí byla pravomocně uložena sankce za spáchaný přestupek/jiný správní delikt v souvislosti s výkonem zaměstnání, funkce či podnikatelské činnosti vyšší než 20 000 Kč (či v obdobné částce v jiné měně) nebo zákaz činnosti nebo

---

⁷⁹ Dnes již přestupek.

povinnost k náhradě škody pro zaviněné (nedbalostí nebo úmyslně) závažné nebo opakované porušení právní povinnosti

- b) úmyslně podala neúplnou či nepravdivou svědeckou výpověď ve správním řízení/ uvedla nepravdivý údaj v čestném prohlášení u správního orgánu nebo jinak narušovala výkon dohledu/dozoru v oblasti finančního trhu a tato porušení byla zjištěna pravomocným rozhodnutím
- c) závažným způsobem porušila zásady poctivého obchodního styku nebo narušila hospodářskou soutěž, zneužila důvěrné informace včetně osobních údajů jiných osob, porušila obchodní nebo bankovní tajemství, či jinou povinnost mlčenlivosti a tato porušení byla zjištěna pravomocným rozhodnutím
- d) proti ní bylo vydáno rozhodnutí o úpadku, soud zamítl insolvenční návrh proto, že její majetek nepostačoval k úhradě nákladů insolvenčního řízení, bylo vydáno rozhodnutí o prohlášení konkurzu nebo rozhodnutí o zrušení konkurzu proto, že majetek dlužníka je zcela nepostačující k úhradě nákladů konkurzu.⁸⁰

Příkladem posledního bodu je např. společnost PIP – People Insurance Prosperity a.s., které zrušila ČNB zápis pojišťovacího agenta, jelikož přestala splňovat podmínku důvěryhodnosti z důvodu prohlášení konkurzu na její majetek. Proti rozhodnutí ČNB byl podán rozklad, ten rada ČNB zamítla a původní rozhodnutí potvrdila.⁸¹

Kromě výše zmíněných kritérií, které staví pojišťovacího zprostředkovatele do pozice, ve které nespĺňuje požadovanou důvěryhodnost, existuje ještě kategorie „závažné pochybnosti o důvěryhodnosti“. Takové pochybnosti mohou vzniknout např. u osoby, které bylo pravomocně pozastaveno či odňato povolení k výkonu podnikatelské činnosti z jiných důvodů než na její žádost; které byla zmíněna žádost o členství u organizátora regulovaného trhu, v profesním sdružení, komoře nebo asociaci poskytovatelů finančních služeb, včetně zahraničních, nebo došlo k porušení právních povinností, za které jí byl takovou komunitou uložen disciplinární trest, nebo která byla z takové komunity vyloučena. V takových případech ČNB zohledňuje další faktory, jakými jsou

---

⁸⁰ ČESKÁ REPUBLIKA. Úřední sdělení České národní banky ze dne 3. prosince 2013 k výkladu pojmů důvěryhodnost a odborná způsobilost. In: *Česká národní banka*. 2013, ročník 2013, částka 13. Dostupné také z: https://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/legislativa/vestnik/2013/download/v_2013_13_21413560.pdf

⁸¹ Rozhodnutí ČNB č.j. 2018/136987/570 ze dne 20.11.2018, sp. zn. Sp/2017/189/573

např. intenzita zavinění, závažnost a následky jednání, zda došlo k jednání opakovaně apod. Aby mohla ČNB důkladně taková kritéria posoudit, musí jí posuzovaná osoba na výzvu předložit či navrhnout relevantní důkazy. ČNB nepovažuje za okolnosti související s důvěryhodností skutečnosti čistě procesního charakteru, objektivního charakteru či okolnosti, které nesouvisí s porušením nějaké právní či morální povinnosti.⁸²

2.8 Řádné provozování činnosti a další pravidla distribuce

§ 47 ZDPZ řeší otázku zastoupení, kdy uvádí, kdo může být zastoupeným v otázce distribuce pojištění. Např. samostatný zprostředkovatel může být zastoupen svým pracovníkem, vázaným zástupcem nebo doplňkovým pojišťovacím zprostředkovatelem. Vázaný zástupce a doplňkový pojišťovací zprostředkovatel může být zastoupen pouze svým pracovníkem. Důvodová zpráva uvádí, že cílem zákona je mimo jiné i zpřehlednění distribučního řetězce tak, aby byl složen pouze ze 3 prvků (pojišťovna - samostatný zprostředkovatel - vázaný zástupce). Každý z nich může být dále zastoupen svým pracovníkem. Tento požadavek již funguje na kapitálovém trhu a v oblasti spotřebitelských úvěrů. Základem je princip odpovědnosti. Taková úprava vede k většímu posílení jednotnosti právní úpravy distribuce na finančním trhu.⁸³

§ 48 ZDPZ ukládá samostatnému zprostředkovateli povinnost, aby s ohledem na povahu, rozsah a složitost své činnosti zavedl, udržoval a uplatňoval určité postupy. Jedná se o postupy, které jsou uplatňovány vůči svým pracovníkům, vázaným zástupcům a jejich pracovníkům a v některých případech též vůči samostatnému zprostředkovateli. Postupy se týkají kontroly činnosti, odměňování, postupy týkající se střetu zájmů, nakládání se stížnostmi a mechanismu, který by hlásil porušení (i možné porušení) právních předpisů, tzv. whistleblowing. Podrobnější požadavky pro whistleblowing uvádí § 48 v odst. 3 ZDPZ. Tyto požadavky mají zajistit ochranu tomu, kdo porušení oznámí (aby nebyl např. v zaměstnání šikanován) a současně zajistit ochranu totožnosti osoby, která je podezřelá z porušení právních předpisů. § 48, odst. 2 ZDPZ se věnuje

---

⁸² ČESKÁ REPUBLIKA. Úřední sdělení České národní banky ze dne 3. prosince 2013 k výkladu pojmů důvěryhodnost a odborná způsobilost. In: *Česká národní banka*. 2013, ročník 2013, částka 13. Dostupné také z: https://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/legislativa/vestnik/2013/download/v_2013_13_21413560.pdf

⁸³ Důvodová zpráva ze dne 3. ledna 2018 k zákonu č. 170/2018 Sb., o distribuci pojištění a zajištění, s. 75, dostupné online z: <http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=8&CT=48&CT1=0>

pravidlům určeným pro samostatného zprostředkovatele. Jedná se o administrativní postupy, organizační uspořádání nebo třeba evidenci pojistných smluv.⁸⁴

Další ustanovení ZDPZ pojednávají o zákazu vstupní platby jako podmínky výplaty příštích odměn za tuto činnost. Jedná se o ochranu osob v pozicích pracovníka či vázaného zástupce. Ustanovení nesoucí zájem na ochraně zákazníka přináší § 49, odst. 2 ZDPZ. Jedná se o ochranu před praktikami, které jsou podle jiných právních předpisů (zejména zákona o ochraně spotřebitele) nezákonná.⁸⁵

§ 50 ZDPZ pojednává o rozložení odměny získané za sjednání životního pojištění. Toto ustanovení bylo převzato z novely ZPZ z roku 2016 a došlo jen k terminologickým úpravám.

Dále je stanoven zákaz ovlivnění svého zaměstnance při výběru rezervotvorného pojištění či přijetí peněžité či nepeněžité výhody, která by mohla vést k porušení takové povinnosti.⁸⁶ V praxi tento paragraf znamená, že zaměstnavatel poskytne benefity svým zaměstnancům jen na určité produkty omezeného výběru distributorů, či umožní vnášení letáků nabízející pojistné produkty jen některým distributorům.⁸⁷

Pokud lze pojištění sjednat či změnit, anebo zboží koupit či službu čerpat odděleně, lze společně s nějakou jinou službou nabízet pojištění.⁸⁸ Je však zákaz vázat tyto dva produkty k sobě tak, že není možné je získat odděleně.⁸⁹ To se podle § 52, odst. ZDPZ nedotýká situace, kdy je pojištění doplňkovou službou k spotřebitelskému úvěru, investiční službě či za některých podmínek k platebnímu účtu.

ZDPZ pamatuje na situace, kdy samostatní zprostředkovatelé vytvářejí pojistný produkt určený k distribuci zákazníkovi. Stanovuje jim podmínky, podle kterých musejí mít takový produkt neustále pod kontrolou pomocí stanovených povinností.⁹⁰

---

⁸⁴ Tamtéž, s. 76

⁸⁵ Tamtéž s. 77

⁸⁶ § 51 ZDPZ

⁸⁷ Důvodová zpráva ze dne 3. ledna 2018 k zákonu č. 170/2018 Sb., o distribuci pojištění a zajištění, s. 78, dostupné online z: <http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=8&CT=48&CT1=0>

⁸⁸ § 52 ZDPZ

⁸⁹ Důvodová zpráva ze dne 3. ledna 2018 k zákonu č. 170/2018 Sb., o distribuci pojištění a zajištění, s. 78, dostupné online z: <http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=8&CT=48&CT1=0>

⁹⁰ § 53 ZDPZ

V případě rezervotvorného pojištění⁹¹ není pojišťovací zprostředkovatel oprávněn přijímat pojistné či zprostředkovávat výplatu z pojistných smluv.⁹² Toto ustanovení opět směřuje k větší ochraně zákazníka, neboť snižuje uplatnění agresivních obchodních praktik.⁹³ Zákon dále specifikuje, jak pojišťovací zprostředkovatel naloží s pojistným získaným od zákazníka a v § 54, odst. 6 ZDPZ uvádí: „*Peněžní prostředky na účtu samostatného zprostředkovatele nebo pojišťovacího zprostředkovatele s domovským členským státem jiným, než je Česká republika, podle odstavce 3 písm. B) nepodléhají výkonu rozhodnutí na majetek těchto pojišťovacích zprostředkovatelů.*“ Toto ustanovení považuji za další pokus co nejvíce chránit zákazníky pojišťovacích zprostředkovatelů.

2.9 Pravidla jednání

Pravidla jednání jsou upravena v části šesté ZDPZ. Jako první je v § 71 ZDPZ zmíněno, že pojišťovací zprostředkovatel distribuuje pojištění s odbornou péčí. Samotný pojem „odborná péče“ je neurčitým právním pojmem. ČNB uvádí, že obsahem tohoto pojmu je odbornost a pečlivost. Vynaložení maximální odborné péče se vždy posuzuje individuálně v konkrétním případě. V potaz se berou i objektivní kritéria, tzn. vztah odborných znalostí a schopností, které lze očekávat od pojišťovacího zprostředkovatele s ohledem na situaci, ve které se nachází a s ohledem na skutečnosti, které ho mohou ovlivnit.⁹⁴ Veškeré jednání pojišťovacího zprostředkovatele by mělo vycházet ze zásady odborné péče, která se týká profesionálních standardů podle § 5 zákona č. 89/2012, občanského zákoníku.⁹⁵

§ 72 ZDPZ uvádí, že pojišťovací zprostředkovatel je povinen jednat kvalifikovaně, čestně, spravedlivě a v nejlepším zájmu zákazníka. Dále musí jednat tak, aby bylo zákazníkovi zřejmé, v jaké pozici a jménem koho pojišťovací zprostředkovatel jedná.

Zákon dále stanovuje, že pojišťovací zprostředkovatel během komunikace se svým zákazníkem nesmí používat nejasné, nepravdivé, zavádějící nebo

---

⁹¹ Pojištění, které v sobě kromě pojišťovací složky má i složku spořicí/investiční.

⁹² § 54 ZDPZ

⁹³ Důvodová zpráva ze dne 3. ledna 2018 k zákonu č. 170/2018 Sb., o distribuci pojištění a zajištění, s. 78, dostupné online z: <http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=8&CT=48&CT1=0>

⁹⁴ ČESKÁ REPUBLIKA. Úřední sdělení České národní banky ze dne 27. srpna 2010 k některým povinnostem pojišťovacího zprostředkovatele. In: *Www.cnb.cz*. 2010, částka 15. Dostupné také z: https://www.cnb.cz/cs/legislativa/vestnik/2010/download/v_2010_15_21710580.pdf

⁹⁵ Důvodová zpráva ze dne 3. ledna 2018 k zákonu č. 170/2018 Sb., o distribuci pojištění a zajištění, s. 82, dostupné online z: <http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=8&CT=48&CT1=0>

dokonce klamavé informace. Veškerý obsah komunikace musí být sdělen jasným, výstižným a srozumitelným způsobem. Veškerá obchodní sdělení musí pojišťovací zprostředkovatel označit jako „obchodní sdělení“. O všech skutečnostech, které se v rámci své činnosti pojišťovací zprostředkovatel dozví, zachovává mlčenlivost.⁹⁶ Veškerá výše zmíněná ustanovení mají jednoznačný cíl, a tím je co nejdůkladnější ochrana zákazníka.

Další z povinností pojišťovacího zprostředkovatele je zákaz přijmout, nabídnout nebo poskytnout peněžitou nebo nepeněžitou výhodu. Zákonem je stanoven zákaz agentské a makléřské činnosti.⁹⁷ Tento zákaz je nutné vykládat v souvislosti s informačními povinnostmi. Ty stanovují, že povinnost pojišťovacímu zprostředkovateli objasnit zákazníkovi, pro jaké pojišťovny může pojištění zprostředkovávat. To je možné v tom případě, že vystupuje jako pojišťovací agent. V případě, že bude vystupovat v pozici pojišťovacího makléře, nemůže zprostředkovávat pojištění pro pojišťovny a tedy uvádět jejich jména.⁹⁸

Před sjednáním nové smlouvy nebo podstatnou změnou již stávající smlouvy je pojišťovací zprostředkovatel povinen získat od zákazníka informace, které se týkají jeho požadavků, cílů a potřeb. Na základě těchto informací sdělí pojišťovací zprostředkovatel zákazníkovi doporučení. Na základě tohoto doporučení se zákazník může rozhodnout, zda pojistnou smlouvu sjedná, či provede podstatnou změnu u své stávající smlouvy. Doporučení se týká toho, zda je zákazníkem vybraný produkt pro zákazníka tou nejlepší volbou, tedy odpovídající jeho potřebám. Doporučení se neposkytuje v případě, že dojde k ukončení pojištění s absencí právního jednání zákazníka. Jedná se o situace, kdy pojištění skončí uplynutím pojistné doby či výpovědí zákazníka z vlastní vůle.⁹⁹ Toto ustanovení se netýká případu podstatné změny neživotního pojištění, jestliže výše pojistného na stávající smlouvě nepřekročí na poměrném ročním základě částku odpovídající hodnotě 600 EUR či částku odpovídající hodnotě 200 EUR, jestliže pojistná doba nepřekročí 3 měsíce a to včetně jejího prodloužení.¹⁰⁰

Dále před sjednáním nebo podstatnou změnou již stávající smlouvy rezervotvorného pojištění dostane zákazník od pojišťovacího zprostředkovatele

---

⁹⁶ § 73 a 74 ZDPZ

⁹⁷ § 75 a 76 ZDPZ

⁹⁸ Důvodová zpráva ze dne 3. ledna 2018 k zákonu č. 170/2018 Sb., o distribuci pojištění a zajištění, s. 83, dostupné online z: <http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=8&CT=48&CT1=0>

⁹⁹ Důvodová zpráva ze dne 3. ledna 2018 k zákonu č. 170/2018 Sb., o distribuci pojištění a zajištění, s. 83, dostupné online z: <http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=8&CT=48&CT1=0>

¹⁰⁰ § 77 ZDPZ

radu, která se týká vhodnosti tohoto kroku pro zákazníka. Takovou radu udělí pojišťovací zprostředkovatel na základě analýzy a výběru z dostatečného počtu vhodných pojistných produktů. V analýze se promítnou požadavky, cíle a potřeby zákazníka, rizika, kterým může být zákazník vystaven, finanční situace zákazníka, znalosti a zkušenosti zákazníka v oblasti investic, rizikové tolerance zákazníka a jeho schopnosti nést ztráty a právní vztahy zákazníka týkající se dalších produktů finančního trhu.¹⁰¹ Ve srovnání s doporučením je rada „velkým poradenstvím“, které má kořeny ve směrnících, které upravují investiční služby.¹⁰²

§ 79 ZDZP stanovuje povinnost pojišťovacímu zprostředkovateli sepsat záznam z jednání, na kterém došlo ke sjednání nového pojištění či podstatné změně stávajícího pojištění. Sepsání záznamu z jednání má za cíl stát se důkazem v případě porušení povinnosti distributorem.¹⁰³ Tento záznam z jednání obsahuje požadavky, cíle a potřeby zákazníka a současně doporučení a důvody, na kterých pojišťovací zprostředkovatel zakládá své důvody doporučení pro sjednání či podstatnou změnu. Pojišťovací zprostředkovatel do záznamu z jednání uvede i vysvětlení dopadů pojištění na zákazníka a to včetně souvisejících rizik. V případě, že pojišťovací zprostředkovatel poskytuje zákazníkovi radu, stává se povinnou přílohou záznamu z jednání i analýza. V případech sjednání velkých pojistných rizik či v případě podstatné změny neživotního pojištění, pokud výše pojistného nepřekročí stanovené limity, není záznamu z jednání potřeba.¹⁰⁴ Dále se záznam z jednání nepořizuje v případě, že jednání neproběhlo, jak ostatně plyne z názvu tohoto dokumentu. Může se jednat o případy sjednání pojištění online či o vypovězení pojištění zákazníkem bez asistence pojišťovacího zprostředkovatele.¹⁰⁵

Pojišťovací zprostředkovatel má povinnost uchovávat dokumenty pro případnou kontrolu řádného dodržování povinností dle ZDPZ. V případě samostatného zprostředkovatele mluvíme o vyhotovení smluv či jejich kopií, které osvědčují sjednání nové či úpravu stávající smlouvy, dokumenty a jiné záznamy, které se týkají zprostředkování pojištění (záznam z jednání, pojistné podmínky

---

¹⁰¹ § 78 ZDPZ

¹⁰² Důvodová zpráva ze dne 3. ledna 2018 k zákonu č. 170/2018 Sb., o distribuci pojištění a zajištění, s. 83, dostupné online z: <http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=8&CT=48&CT1=0>

¹⁰³ Tamtéž

¹⁰⁴ § 79 ZDPZ

¹⁰⁵ Důvodová zpráva ze dne 3. ledna 2018 k zákonu č. 170/2018 Sb., o distribuci pojištění a zajištění, s. 83, dostupné online z: <http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=8&CT=48&CT1=0>

apod.), záznamy z komunikace¹⁰⁶ pojišťovacího zprostředkovatele a zákazníka, které dokládají zprostředkování pojištění (byly-li pořízeny a je z nich zřejmá totožnost zákazníka) a dále obdobné dokumenty výše již uvedené, pokud jménem samostatného zprostředkovatele jednal vázaný zástupce či doplňkový zprostředkovatel. Tyto zmíněné dokumenty je potřeba uchovávat po dobu trvání pojištění a do konce desátého kalendářního roku od jeho zániku, pokud se o něm dozvěděl, nebo do konce desátého kalendářního roku do konce pojistné doby. Pokud se stane, že k uzavření pojistné smlouvy nedojde, je dobou uchování dokumentů doba do konce druhého kalendářního roku od poslední komunikace se zákazníkem. Taková povinnost náleží i zprostředkovateli, kterému oprávnění k činnosti zaniklo či je právním nástupcem pojišťovacího zprostředkovatele.¹⁰⁷ Takové uchovávání dokumentů je nezbytné jak pro výkon dohledu nad činností pojišťovacích zprostředkovatelů, tak pro případný spor se zákazníkem, který by mohl v budoucnu nastat.¹⁰⁸

V souvislosti s přijetím evropského nařízení GDPR o ochraně osobních údajů se strhla diskuse i v kruzích pojišťovacích zprostředkovatelů. ZDPZ v tomto ohledu neponechává prostor pro diskuse a v § 80, odst. 7 a 8 uvádí, že pojišťovací zprostředkovatelé v souvislosti s distribucí pojištění zpracovávají osobní údaje svých zákazníků a že takové zpracování se považuje za nezbytné podle právních předpisů. Dále zákon uvádí, že se zpracovávají osobní údaje i samotných pojišťovacích zprostředkovatelů v potřebném rozsahu pro posouzení důvěryhodnosti, a to i v rozsahu týkajícího se rozsudků v trestních věcech a trestných činů.

Pojišťovací zprostředkovatel má informační povinnost vůči zákazníkovi. Tuto povinnost lze rozdělit na předmluvní informace a informace, které jsou poskytované během trvání pojištění. Veškeré tyto informace jsou poskytovány bezplatně. To však neznamená, že se musí poskytovat poradenství zdarma. Bezplatně jsou poskytovány informace podle ZDPZ. Důvodová zpráva upřesňuje, že cílem není bránění placenému poradenství.¹⁰⁹

---

¹⁰⁶ Ty se podle § 80, odst. 6 ZDPZ pořizují v písemném vyhotovení či jiným průkazným způsobem. Obsahují: datum komunikace, identifikaci obou stran a obsah komunikace. Může se např. jednat o kopii emailové komunikace mezi pojišťovacím zprostředkovatelem a zákazníkem.

¹⁰⁷ § 80 ZDPZ

¹⁰⁸ Důvodová zpráva ze dne 3. ledna 2018 k zákonu č. 170/2018 Sb., o distribuci pojištění a zajištění, s. 83, dostupné online z: <http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=8&CT=48&CT1=0>

¹⁰⁹ Důvodová zpráva ze dne 3. ledna 2018 k zákonu č. 170/2018 Sb., o distribuci pojištění a zajištění, s. 85, dostupné online z: <http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=8&CT=48&CT1=0>

U předmluvních informací hovoříme o určitém „představení“ pojišťovacího zprostředkovatele klientovi. Pojišťovací zprostředkovatel uvede své jméno, adresu bydliště, označení registru, ve kterém je zapsán, jméno zastoupeného,.. ale např. i informaci o tom, zda má přímý nebo nepřímý podíl na hlasovacích právech či základním kapitálu pojišťovny, se kterou má být pojištění sjednáno či informaci o povaze odměny, kterou za sjednání pojištění nebo změnu na stávající smlouvě provede. U několika pojišťovacích zprostředkovatelů jsem zaregistrovala, že tyto informace umisťují na své webové stránky a na tyto informace na schůzkách s klienty zřejmě už jen odkazují. Během trvání pojištění se jedná o poskytování informací v podobě pravidelných zpráv o službách pojišťovacího zprostředkovatele v souladu s přímo použitelným předpisem Evropské unie (blíže specifikován v § 89, odst. 3 ZDPZ) a přiměřeně druhu sjednaného pojistného produktu, včetně nákladů spojených s poskytováním těchto služeb a s transakcemi prováděnými jménem zákazníka. V případě, že byl zákazník informován, že bude posuzována vhodnost rezervotvorného pojištění i po jeho sjednání, musí být součástí pravidelné zprávy také rada podle § 78 ZDPZ.¹¹⁰ ZDPZ v hlavě III. dále specifikuje formu poskytování informací a záznamu z jednání, další požadavky na formu poskytnutí informací o neživotním pojištění, dobu pro poskytnutí informací (tzn. které informace má do určité doby pojišťovací zprostředkovatel poskytnout) a povinnosti související s nabízením možnosti stát se pojištěným. Do poslední zmíněné možnosti se opět promítá snaha o co největší ochranu zákazníka, neboť § 93 ZDPZ přikazuje pojišťovacímu zprostředkovateli, aby upozornil zájemce o pojištění na důsledky toho, že se nestává pojistníkem.

2.10 Pojištění pojišťovacího zprostředkovatele

Pojišťovací zprostředkovatel musí být v rámci své činnosti sám pojištěn. Limit pojistného plnění je zákonem stanoven na 1 250 000 EUR na jednu pojistnou událost a nejméně 1 850 000 EUR pro případ souběhu vícero pojistných událostí v jednom roce. Toto pojištění musí být sjednáno u pojišťovny, která má sídlo v členském státě či u pojišťovny, které sídlo v členském státě nemá, ale dopadá na ni dohled srovnatelný s dohledem ČNB. Pojištění musí být sjednáno tak, aby pokud je sjednána spoluúčast, nepřekročila vyšší z limitů 5 000 Kč nebo

---

¹¹⁰ Hlava II ZDPZ

1% z výše pojistného plnění.¹¹¹ Toto pojištění se uzavírá pro případy, kdy např. pojišťovací zprostředkovatel přehlédne riziko, které klientovi hrozí či špatně nastaví pojistnou částku, neodevzdá včas na pojišťovnu potřebné dokumenty apod., něco se stane a pojišťovna se k takové události vyjádří, že nebude plnit. V tuto chvíli přichází ke slovu právě toto pojištění. V případě samostatného zprostředkovatele, kterého použije pojišťovna, odpovídá za způsobenou škodu on sám, nejedná-li se o případ, že jej pojišťovna nepečlivě vybrala, nebo na něho nedostatečně dohlížela. Pokud by se tak stalo, ručila by za splnění jeho povinnosti k náhradě škody ona.¹¹²

---

¹¹¹ § 13 ZDPZ

¹¹² § 14 ZDPZ

3 Dohled České národní banky nad pojišťovacími zprostředkovateli

ČNB vykonává dohled nad finančním trhem, jehož součástí jsou i pojišťovací zprostředkovatelé. Tento dohled je ČNB vykonáván od roku 2006, kdy došlo k centralizaci dohledu nad finančním trhem. Na ČNB přešly zákonem č. 57/2006, zákon o změně zákonů v souvislosti se sjednocením dohledu nad finančním trhem, agendy Úřadu státního dozoru v pojišťovnictví a penzijním připojištění, Komise pro cenné papíry a Úřadu pro dohled nad družstevními záložnami.¹¹³

3.1 Základní informace o dohledu České národní banky

Dohled ČNB může být vykonáván dvojím způsobem. Buď to jako dohled na dálku, ten se týká finančních institucí, tržního jednání i infrastruktury kapitálového trhu a analýzy finančního trhu a jeho sektorů. Druhou možností je dohled na místě, který se provádí ve finančních institucích a dalších institucích tvořících infrastrukturu kapitálového trhu.¹¹⁴ U tohoto typu dohledu jde o situace, kdy pracovníci ČNB přímo navštíví konkrétní subjekt.

Při výkonu dohledu se ČNB řídí obecnými zásadami, kterými jsou:

- 1) předvídatelnost – ČNB subjektům průběžně sděluje, co od nich v rámci výkonu dohledu nad finančním trhem očekává
- 2) uplatňování mezinárodně uznávaných standardů – implementace celosvětových standardů v oblasti dohledu finančního trhu
- 3) sladění strategie s operativním výkonem dohledu – sledování strategických cílů a flexibilní reakce na změny, které se objeví na finančním trhu
- 4) informační otevřenost a odpovědnost vůči veřejnosti – ČNB v souladu s právním řádem České republiky plní svoji informační povinnost vůči veřejnosti

---

¹¹³ Informace o pojišťovacích zprostředkovatelích: Správce registru: Česká národní banka. *Ministerstvo financí České republiky* [online]. [cit. 2019-03-09]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/o-ministerstvu/informacni-systemy/informace-o-pojistovacich-zprostredkovat>

¹¹⁴ Poslání ČNB při dohledu nad finančním trhem České republiky. *Česká národní banka* [online]. 14.12.2007 [cit. 2019-03-10]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/cs/verejnost/pro_media/tiskove_zpravy_cnb/2007/071214_poslani_cnb_dohled.html

5) spolupráce s Ministerstvem financí České republiky a dalšími ústředními orgány.¹¹⁵

Kromě těchto zásad se ČNB řídí i dalšími zásadami, které se týkají jednotlivých hodnot, které ČNB vyznává. Mezi takové hodnoty patří jednotná koncepce dohledu, přiměřenost regulace, efektivnost dohledu a regulace, přiměřená ochrana spotřebitele a investora, příspěvek k ochraně finančního trhu před finanční kriminalitou, podpora tržní disciplíny, spolupráce se zainteresovanými domácími subjekty, mezinárodní spolupráce, profesionalita a odbornost zaměstnanců a etika dohledu.¹¹⁶ K posledně zmíněné etice dohledu bych ráda uvedla, že ČNB se řídí Etický kodexem České národní banky, který obsahuje pravidla profesionální etiky, která jsou pro osoby, které ČNB zaměstnává, závazná. Cílem Etického kodexu je ochrana dobré pověsti ČNB. Mezi základní pravidla, která musejí zaměstnanci ČNB dodržovat, patří pravidla v oblasti střetu zájmů nebo zneužití postavení zaměstnance ČNB apod. Etický kodex obsahuje i ustanovení o zákazu využití vnitřních informací k obchodování na finančních trzích, kterému je věnována zvláštní pozornost. Etický kodex zřizuje Etickou komisi, která mimo jiné slouží zaměstnancům jako poradní orgán v otázkách, zda je určité jednání v souladu s Etickým kodexem.¹¹⁷

3.2 Pojmy dohled, správní dozor a kontrola

Ačkoliv se na první pohled může pojem „dohled“ zdát naprosto jasný, je jeho vymezení úkolem nelehkým. Poměrně často se lze setkat s jeho záměnou se slovem „správní dozor“ nebo „kontrola“.

Karfíková¹¹⁸ uvádí, že, tento pojem nebývá samostatně ve správním právu ani správní vědě definován. Pro finanční právo i finanční vědu je však tento pojem velmi důležitý, neboť je užíván jak ve finančněprávní teorii, tak ve finančněprávní legislativě. Karfíková dále vysvětluje, že: *„dohled tedy spočívá v dozorových postupech ve finančním právu, při kterých je pozorováno jednání nebo stav existující u nepodřízených subjektům, který je následně zkoumán a hodnocen z hlediska jeho souladu s jednáním nebo stavem, který je pozitivním finančním*

---

¹¹⁵ Tamtéž

¹¹⁶ Tamtéž

¹¹⁷ Nový Etický kodex České národní banky. *Česká národní banka* [online]. 20.8.2007 [cit. 2019-03-10]. Dostupné z:

https://www.cnb.cz/cs/verejnost/pro_media/tiskove_zpravy_cnb/2007/070820_eticky_kodex.html

¹¹⁸ KARFÍKOVÁ, Marie, Milan BAKEŠ a Radim. Dohled. *Teorie finančního práva a finanční vědy*. Praha: Wolters Kluwer, 2018, s. 101-102. ISBN 978-80-7552-935-0.

právem požadován. Hodnocena jsou přitom jen právní hlediska, a to jak požadavky dané právní normou, tak i její následnou konkrétní aplikaci (zejména rozhodnutím). V případě, že je shledán nesoulad mezi jednáním nebo stavem existujícím a požadovaným, navazuje na fázi pozorování, zkoumání a hodnocení fáze nápravná nebo sankční, jejímž cílem je odstranění nežádoucího stavu nebo potrestání dohlíženého subjektu“. Pojem „dohled“ však není používán jen v tomto smyslu. S tímto pojmem se můžeme setkat ve stavebním řízení (dohled stavebních úřadů), či u exekutorů (dohled Ministerstva spravedlnosti) apod. V takovýchto případech se jedná o správní dozor.¹¹⁹

Správním dozorem ve finančním právu je podle Karfikové¹²⁰: „*záměrný cílevědomý postup činností subjektu finanční správy, který pozoruje jednání adresátů finančního práva nebo stav způsobený nebo ovlivněný těmito adresáty, porovnává toto skutečné jednání nebo stav s jednáním nebo stavem, který je žádán právní normou, rozhodnutím nebo vnitřním pohybem.*“ Pokud činnost či jednání odpovídá žádoucímu, končí v této fázi dozorová činnost. Je-li však zjištěn nesoulad, přechází se do další fáze – dozorovací a vyhodnocovací, ve které jsou ukládány sankce či mírnější opatření k nápravě nežádoucího stavu.¹²¹

A na závěr pojem „kontrola“. Ve finančním právu si pod tímto pojmem můžeme podle Karfikové¹²² představit: „*záměrný a cílevědomý postup činností subjektu finanční správy, který pozoruje jednání přímo podřízených adresátů finančního práva (často rovněž subjektů finanční správy) nebo stav způsobený nebo ovlivněný těmito adresáty, porovnává toto skutečné jednání nebo stav s jednáním nebo stavem, který je žádán právní normou, rozhodnutím nebo vnitřním pokynem a hodnotí, zda je takové jednání nebo stav hospodárný, efektivní a účelný.*“ Stejně jako u správního dozoru končí tato činnost v případě, že se shoduje skutečné jednání s jednáním žádoucím. Pokud se však neshoda, měla by stejně jako u správního dozoru navazovat fáze pozorovací a vyhodnocovací a mělo by dojít k ukládání opatření k nápravě či sankce. Často však podle právní úpravy nemá kontrolující subjekt takovou pravomoc a jeho

---

¹¹⁹ Tamtéž

¹²⁰ KARFÍKOVÁ, Marie, Milan BAKEŠ a Radim. Dohled. *Teorie finančního práva a finanční vědy*. Praha: Wolters Kluwer, 2018, s. 96. ISBN 978-80-7552-935-0

¹²¹ Tamtéž

¹²² KARFÍKOVÁ, Marie, Milan BAKEŠ a Radim. Dohled. *Teorie finančního práva a finanční vědy*. Praha: Wolters Kluwer, 2018, s. 98. ISBN 978-80-7552-935-0

činnost končí zveřejněním kontrolního závěru či předložením jeho závěru jinému vykonavateli veřejné moci.¹²³

3.3 Dohled podle zákona o České národní bance

Dohled je nejtypičtějším způsobem, kdy ČNB vystupuje jako orgán veřejné moci a využívá kompetence správního úřadu ve smyslu § 1, odst. 3 ČNBZ.¹²⁴ Základní ustanovení týkající se dohledu nad finančním trhem je § 1, odst. 1 ČNBZ, který uvádí, že ČNB je (mimo jiné) orgánem vykonávajícím dohled nad finančním trhem. Dále je v tomto zákoně dohledu věnována část desátá. V § 44 ČNBZ vymezuje, nad kým je dohled vykonáván. Pojišťovací zprostředkovatelé jsou uvedeni v § 44, odst. 1, písm. c) jako „další osoby působící v oblasti pojišťovnictví“.

Dohledem se rozumí rozhodování o žádostech o udělení licencí, povolení, registrací a souhlasů (dle jiných právních předpisů), kontrola dodržování podmínek stanovených udělenými licencemi a povoleními, kontrola dodržování zákonů, přímo použitelných předpisů Evropské unie (je-li k tomu ČNB zmocněna) a dodržování vyhlášek vydaných ČNB, získávání informací potřebných pro výkon dohledu (dle jiných právních předpisů) a jejich vymáhání, ověřování jejich pravdivosti, úplnosti a aktuálnosti, ukládání opatření k nápravě a správních trestů, a to jak dle tohoto zákona, či dle jiných právních předpisů a řízení o přestupcích.¹²⁵

ČNB vykonává dohled i nad povinnostmi stanovenými občanským zákoníkem v oblasti uzavírání smluv o finančních službách uzavíraných na dálku, nad dodržováním povinností zákazu nekalých obchodních praktik a nad dodržováním povinností při poskytování nebo zprostředkování spotřebitelského úvěru osobami vyjmenovanými v § 44, odst. 1 ČNBZ, pokud tak jednají na základě povolení, licence či registrace ČNB. ČNB má zákonné zmocnění k tomu, aby po těchto osobách požadovala potřebné informace a podklady.¹²⁶ Tento dohled je však nutno chápat v jiné rovině než o něm bylo hovořeno doposud. Dohled „klasický“ se zaměřuje na finanční zdraví a stabilitu dohlížených subjektů. Dohled v tomto slova smyslu je vykonáván v zájmu ochrany spotřebitele

---

¹²³ Tamtéž

¹²⁴ RÝDL, Tomáš. Dohled. RÝDL, Tomáš, Josef BARÁK, Luděk SAŇA a Petr VÝBORNÝ. *Zákon o České národní bance: Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2014, s. 149. ISBN 978-80-7478-622-8.

¹²⁵ § 44, odst. 2 ČNBZ

¹²⁶ § 44a, odst. 1 ČNBZ

a má jasný účel – ochránit zákazníka. Tyto dva dohledy mohou v určitých situacích dokonce sledovat protichůdné zájmy.¹²⁷ Viz podkapitola 3.5.

Osobám uvedených v § 44, odst. 1 ČNBZ může ČNB uložit opatření k nápravě nedostatku, jež zjistila, které by mělo být odpovídající povaze a závažnosti a poskytne k tomu přiměřenou lhůtu. Osoba, které bylo takové opatření uloženo, má povinnost bez zbytečného odkladu informovat ČNB o odstranění vytknutého nedostatku, nejpozději do 10 dnů po uplynutí lhůty, která byla stanovena k nápravě.¹²⁸ Saňa¹²⁹ k tomuto ustanovení uvádí, že subjekt musí do 10 dnů od uplynutí lhůty ČNB informovat o naplnění uloženého naplnění, ať už je výsledek pozitivní či negativní. V případě, že subjekt řádně nesplní uložené opatření k nápravě, dopouští se přestupku podle § 46, odst. 2, písm. c) ČNBZ, za které mu může být uložena pokuta až 5 mil. Kč. V případě neinformování ČNB o výsledku aplikace uloženého nápravného opatření nebo neposkytnutí potřebné informace, se také jedná o přestupek, avšak méně závažný. Jeho horní hranice peněžité sankce atakuje 1 mil. Kč.

Při své dohledové činnosti ČNB spolupracuje s Ministerstvem vnitra a Policí České republiky, které poskytují ČNB údaje ze základního registru obyvatel, z agendového informačního systému evidence obyvatel a z agendového informačního systému cizinců. Takovými údaji jsou např. jméno, příjmení, údaje o narození či úmrtí, adresa místa pobytu, státní občanství apod. ČNB z těchto údajů může použít pouze takové, které jsou pro ni nezbytné. Pro zjištění bezúhonnosti a důvěryhodnosti si ČNB vyžádá také výpis z evidence Rejstříku trestů a opis z evidence přestupků. Na základě těchto skutečností je ČNB oprávněna vyžadovat od subjektů rodné číslo nebo číslo občanského průkazu či obdobného průkazu.¹³⁰

Dle ustanovení § 45, odst. 2 ČNBZ platí i o zaměstnancích ČNB, že nesmějí být podjatí pro svůj vztah ke kontrolované osobě nebo osobě, která má k takové kontrolované osobě postavení, kterým by mohla být ovlivněna jeho činnost zaměstnance ČNB.

---

¹²⁷ RÝDL, Tomáš. Dohled. RÝDL, Tomáš, Josef BARÁK, Luděk SAŇA a Petr VÝBORNÝ. *Zákon o České národní bance: Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2014, s. 154. ISBN 978-80-7478-622-8.

¹²⁸ § 44a, odst. 4 a 5 ČNBZ

¹²⁹ SAŇA, Luděk. Dohled. RÝDL, Tomáš, Josef BARÁK, Luděk SAŇA a Petr VÝBORNÝ. *Zákon o České národní bance: Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2014, s. 158. ISBN 978-80-7478-622-8.

¹³⁰ § 44b ČNBZ

Jak jsem již uvedla, výkon dohledu je uskutečňován jak na dálku, tak na místě. Pro výkon dohledu v případě kontroly na místě se užíje zákona č. 255/2012, zákon o kontrole (dále jen „kontrolní řád“). V souvislosti s kontrolním řádem může být jedním z přestupků nevytvoření podmínek pro výkon kontroly, jako tomu bylo v případě rozhodnutí ČNB č.j. 2018/1402/570 ze dne 27. listopadu 2018, sp. zn. Sp/2018/398/573.

Rýdl¹³¹ uvádí, že kontrolního řádu lze užit pro kontrolu na místě i na dálku a uvádí rozdíly oproti správnímu rozhodnutí. Kontrolní zjištění nezakládají kontrolovaným osobám práva ani povinnosti – pouze konstatují faktický stav. Důsledkem toho nemohou být napadnuta žalobou ve správním soudnictví. Rýdl však nevylučuje možnost, kdy jednání kontrolního orgánu bude vyhodnoceno jako nesprávný úřední postup a za případnou způsobenou škodu bude odpovídat stát podle zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem. ČNBZ v § 45, odst. 1 uvádí, že při výkonu dohledu se neužívá pravidlo dohledu o spolupráci orgánů (§25 kontrolního řádu). Toto ustanovení neznamená, že ČNB s nikým nespolupracuje, ale její spolupráce je upravena ve zvláštních zákonech. Tato úprava má dva důvody. Zaprvé na základě působnosti je ČNB v oblasti dohledu nad finančním trhem jediným orgánem veřejné moci v České republice a adekvátním partnerem jí jsou hlavně zahraniční orgány dohledu. Na jejich spolupráci nelze aplikovat český kontrolní řád. A zadruhé jsou aplikována přísná pravidla mlčenlivosti v rámci výkonu dohledu upravená v sektorových zákonech finančního trhu. V této souvislosti lze připomenout druhou větu § 45, odst. 1 ČNBZ, který vylučuje nahlížení kohokoliv do spisu vedeného ze strany ČNB při její kontrolní činnosti.

Do 30. června následujícího roku předkládá ČNB Poslanecké sněmovně, Senátu a vládě zprávu o výkonu nad finančním trhem. Saňa¹³² upozorňuje na zajímavost, komu je zpráva předkládána. Zpráva o měnovém vývoji, zpráva o finanční stabilitě a zpráva o výsledku hospodaření je předložena Poslanecké sněmovně, zatímco zpráva o výkonu dohledu nad finančním trhem je předkládána Senátu a vládě. Za důvod Saňa¹³³ považuje fakt, že zpráva o výkonu dohledu nad

---

¹³¹ RÝDL, Tomáš. Dohled. RÝDL, Tomáš, Josef BARÁK, Luděk SAŇA a Petr VÝBORNÝ. *Zákon o České národní bance: Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2014, s. 165.

¹³² SAŇA, Luděk. Dohled. RÝDL, Tomáš, Josef BARÁK, Luděk SAŇA a Petr VÝBORNÝ. *Zákon o České národní bance: Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2014, s. 167

¹³³ Tamtéž

finančním trhem je z těchto zpráv nejmladší a ostatní zprávy byly předkládány již v době, kdy ještě Senát neexistoval. Dále se zpráva o výkonu dohledu týká nejméně makroekonomiky, oproti zprávám ostatním.

Zprávu o výkonu dohledu nad finančním trhem ČNB zveřejňuje způsobem, který umožňuje dálkový přístup. Tato zpráva obsahuje i přehled přestupků (dle zákona, který upravuje odpovědnost za přestupky a řízení o nich). ČNB zasílá přehled přestupků, které spadají do její působnosti, Ministerstvu vnitra.¹³⁴ Zpráva je rozdělena do dvou částí. První se věnuje provádění výkonu dohledu nad finančním trhem centrální bankou a současně obsahuje informace o vývoji právních předpisů regulujících finanční trh na národní i evropské úrovni. Dále je v první části přehled licenčních a sankčních řízení, popis aktivity centrální banky v oblasti ochrany spotřebitele a v oblasti mezinárodní spolupráce při výkonu dohledu. Druhá část je věnována ekonomickému vývoji v příslušném roce a bližšímu popisu situace a vývoje v jednotlivých sektorech finančního trhu dle jeho subjektů.¹³⁵

3.4 Dohled podle zákona o distribuci pojištění a zajištění

Oproti předchozí právní úpravě činnosti pojišťovacích zprostředkovatelů je ZDPZ obsáhlejší i v oblasti dohledu. Podle ZDPZ provádí dohled nad pojišťovacími zprostředkovateli ČNB. Ta v rámci svého výkonu spolupracuje s Evropským orgánem pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění.

3.4.1 Evropský orgán pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění

Evropský orgán pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění (dále jen „EIOPA“) je celoevropský orgán sídlící ve Frankfurtu nad Mohanem, který dohlíží nad zaměstnaneckým penzijním pojištěním a pojišťovnictvím. Zřízen byl v roce 2011, je nezávislý a působí jako poradní orgán pro Evropskou komisi, Evropský Parlament a Rady Evropské unie. Do jeho kompetence spadá pomoc při udržení stability finančního systému, zajištění transparentnosti trhů a

---

¹³⁴ § 45d ČNBZ

¹³⁵ SAŇA, Luděk. Dohled. RÝDL, Tomáš, Josef BARÁK, Luděk SAŇA a Petr VÝBORNÝ. *Zákon o České národní bance: Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2014, s. 168.

finančních produktů a pomoc při ochraňování zájmů pojistníků, účastníků a beneficentů penzijních systémů.¹³⁶

EIOPA řídí dozorčí rada, správní rada a výkonný ředitel. Dozorčí rada se skládá z předsedy (aktuálně Gabriel Bernardino), členů s hlasovacím právem a pozorovatelů. Předsedu jmenuje dozorčí rada a potvrzuje ho Evropský Parlament. Členy s hlasovacím právem jsou příslušné orgány v každé zemi EU a pozorovateli jsou zástupci Evropské komise, Evropského orgánu pro cenné papíry a trhy, Evropského orgánu pro bankovníctví a Evropské rady pro systémová rizika. Hlavním rozhodovacím orgánem EIOPA je právě dozorčí rada. Kontrolu nad tím, že EIOPA vykonává jemu svěřené úkoly, zajišťuje správní rada, která se skládá z předsedy orgánu EIOPA, zástupců Komise a 6 zástupců vnitrostátních orgánů dohledu. Výkonný ředitel, kterým je aktuálně Fausto Parente, je odpovědný za každodenní řízení orgánu EIOPA. Činnost evropských orgánů dohledu koordinuje Společný výbor evropských orgánů dohledu. Odvolat se proti rozhodnutím evropských orgánů dohledu umožňuje Odvolací senát. To je nezávislý společný útvar evropských orgánů dohledu.¹³⁷

EIOPA funguje tak, že zde existuje kooperace s odborníky z příslušných vnitrostátních orgánů a to ve formě výborů, pracovních skupin nebo panelů. Spolupráce se uskutečňuje v těchto oblastech: ochrana spotřebitele, důchody, pojištění, finanční stabilita a dohled. Dozorčí rada vždy schvaluje výsledek této práce. Taková spolupráce znamená velký přínos jak pro spotřebitele, tak pro jednotlivá odvětví.¹³⁸

3.4.2 Pojišťovací zprostředkovatelé z cizích členských států v České republice

Kromě českých pojišťovacích zprostředkovatelů vykonává ČNB dohled i nad pojišťovacími zprostředkovateli s domovským členským státem jiným, než je Česká republika, kteří v České republice působí na základě svobody usazování. Tento dohled však není stejný jako u pojišťovacích zprostředkovatelů České republiky. Ke vzniku oprávnění k výkonu činnosti pojišťovacího zprostředkovatele s domovským členským státem jiným, než je Česká republika, není potřeba žádný souhlas ČNB. Současně se na takové zprostředkovatele

---

¹³⁶ Evropský orgán pro pojišťovníctví a zaměstnanecké penzijní pojištění (EIOPA). *Evropská unie* [online]. [cit. 2019-03-17]. Dostupné z: https://europa.eu/european-union/about-eu/agencies/eiopa_cs

¹³⁷ Tamtéž

¹³⁸ Tamtéž

nevztahují pravidla odpovědnosti a vazebnosti, která jsou kladena na české pojišťovací zprostředkovatele. Odpovědnost „cizích“ pojišťovacích zprostředkovatelů plyne z nastavení jejich domovského členského státu. Ty by měly být zjištěny z komunikace orgánů dohledu a měly by být uvedeny v registru.¹³⁹ Tento mechanismus mě trochu překvapuje. Na jedné straně je neustále skloňována ochrana spotřebitele a na straně druhé neplatí pro „zahraniční“ zprostředkovatele stejná pravidla jako pro české pojišťovací zprostředkovatele. Jsem toho názoru, že i „zahraniční“ zprostředkovatel může českého zákazníka poškodit, ač třeba neúmyslně. Na straně druhé tuším, že právní úprava v domovském státě „zahraničního“ zprostředkovatele se nemůže moc lišit od té naší, jelikož vyplývá z práva Evropské unie. I tak se nemohu zbavit pocitu, že tato právní úprava může poškodit právě toho, o jehož ochranu je tak usilováno, konečného zákazníka.

ČNB u pojišťovacích zprostředkovatelů s domovským členským státem jiným, než je Česká republika, kontroluje plnění povinností podle § 48, odst. 1 písm. b) a c), § 49 až 53, § 71 až § 92 ZDPZ. Pokud ČNB zjistí porušení jiných než těchto povinností, je povinna oznámit tuto skutečnost příslušnému orgánu dohledu domovského členského státu. V případě, že takový orgán nepřijme do 1 měsíce od oznámení potřebná (nebo vůbec žádná) opatření či i přes takové opatření dále dochází ze strany takového pojišťovacího zprostředkovatele k poškození či ohrožení zájmů zákazníků v České republice, je ČNB oprávněna uložit takovému pojišťovacímu zprostředkovateli opatření k nápravě, správní trest či mu omezit nebo zakázat provozování činnosti. Je-li to přímo žádoucí, může ČNB jednání takového pojišťovacího zprostředkovatele předejít, či ho okamžitě zastavit. I v takovém případě je ČNB oprávněna uložit trest v podobě opatření k nápravě, správního trestu nebo omezení či zakázání provozování k činnosti. O krocích, které vedou k uložení sankce právě zmíněných současně se sdělením důvodů, které k takovému kroku vedly, ČNB bezodkladně informuje orgán dohledu domovského členského státu, Evropskou komisi a EIOPA.¹⁴⁰

V případě samostatného zprostředkovatele, vázaného zástupce a doplňkového pojišťovacího zprostředkovatele v hostitelském členském státě vykonává dohled též ČNB, avšak s výjimkou dohledu nad plněním povinnosti

---

¹³⁹ Důvodová zpráva ze dne 3. ledna 2018 k zákonu č. 170/2018 Sb., o distribuci pojištění a zajištění, s. 72, dostupné online z: <http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=8&CT=48&CT1=0>

¹⁴⁰ § 96 ZDPZ

podle § 71 až 92 ZDPZ, pokud je výkon činnosti v hostitelském členském státě na základě svobody usazování.¹⁴¹

3.4.3 Mezinárodní spolupráce při výkonu dohledu

Mezi orgány dohledu jednotlivých členských států může vzniknout dohoda o převzetí dohledu nad pojišťovacími zprostředkovateli. V případě, že se hlavní místo podnikání pojišťovacího zprostředkovatele s domovským členským státem jiným, než je Česká republika, nachází v České republice, je takový pojišťovací zprostředkovatel povinen dodržovat povinnosti, který mu stanoví v § 103, odst. 1 ZDPZ. V případě samostatného zprostředkovatele, vázaného zástupce a doplňkového pojišťovacího zprostředkovatele je stanoveno, že povinnosti, které musí pojišťovací zprostředkovatel plnit dle § 103, odst. 1 ZDPZ, plnit nemusí, pokud se hlavní místo podnikání tohoto pojišťovacího zprostředkovatele nachází v jiném členském státě, než je Česká republika a za předpokladu, že se ČNB s cizím orgánem dohledu dohodne a dohled převezme. Pokud se tak stane, je povinností ČNB tento fakt bezodkladně oznámit EIOPA a samostatnému zprostředkovateli nebo zastoupenému.¹⁴²

Příslušné orgány si vzájemně poskytují přeshraniční součinnost. Jak orgán dohledu jiného členského státu ČNB, tak ČNB orgánu dohledu jiného členského státu. ČNB na svých internetových stránkách uveřejňuje informace o pravidlech distribuce pojištění v České republice podle evropského práva. Pro přeshraniční spolupráci je kontaktním místem ČNB. Ta také disponuje seznamem kontaktních míst v zahraničí a informacemi, který orgán jiného členského státu je orgánem dohledu.¹⁴³

Zahraniční kontaktní místa si také vzájemně poskytují informace. Mohou si však vymínit, aby poskytnuté informace nebyly dále bez jejich souhlasu šířeny. Zákon pamatuje i na možnost odmítnutí poskytnout informaci a to z toho důvodu, že by mohlo poskytnutí informace nepříznivě ovlivnit bezpečnost nebo veřejný pořádek v České republice nebo se v případě, že se požadované informace týká stejné osoby či věci, proti které bylo v České republice zahájeno soudní řízení, nebo nabylo právní moci rozhodnutí soudu či správního orgánu. V případě, že

---

¹⁴¹ § 97 ZDPZ

¹⁴² § 103 ZDPZ

¹⁴³ § 100 ZDPZ

ČNB odmítne informaci poskytnout, je povinna sdělit žádajícímu orgánu dohledu důvody takového odmítnutí.¹⁴⁴

3.4.4 Opatření k nápravě a odnětí oprávnění k činnosti

Vycházíme ze situace, kdy činnost pojišťovacího zprostředkovatele není v souladu se zákonem či jinými právními předpisy. ZDZP v takovém případě rozděluje opatření k nápravě do 5 druhů. Prvním je povinnost odstranit zjištěné nedostatky a pro tento krok je stanovena potřebná lhůta. Dalším je uvedení činnosti vázaného zástupce či doplňkového pojišťovacího zprostředkovatele do souladu se zákonem. Jedním z opatření k nápravě, které ZDZP zná, je i výměna člena statutárního orgánu, prokuristy či jiné osoby, která skutečně řídí distribuci pojištění. Posledním, řekla bych až řešením ultimatío ratio, je omezení či úplný zákaz provozování činnosti. K tomuto opatření se přistupuje v případě, že je to nutné k ochraně zákazníka. Opatření k nápravě lze uložit kumulativně s opatřeními již zmíněnými.¹⁴⁵ Nelze jej však chápat jako mezistupeň před odnětím povolení k činnosti. Povolení k činnosti může být odňato, aniž by před tím bylo subjektu uloženo opatření k nápravě. Takto se však činí u závažných přestupků.¹⁴⁶

K odnětí oprávnění k činnosti podle § 105, odst. 1 ZDPZ přistoupí ČNB, jestliže:

„a) samostatný zprostředkovatel, vázaný zástupce nebo doplňkový pojišťovací zprostředkovatel nesplňuje podmínky pro udělení oprávnění k činnosti, nebo akreditovaná osoba nesplňuje podmínky pro udělení akreditace,

b) uložené opatření k nápravě nevedlo k nápravě,

c) samostatný zprostředkovatel, vázaný zástupce, doplňkový pojišťovací zprostředkovatel nebo akreditovaná osoba opakovaně nebo závažně poruší povinnost stanovenou tímto zákonem, jinými právními předpisy v rozsahu, v jakém se vztahují k distribuci pojištění nebo zajištění, a přímo použitelnými předpisy Evropské unie v oblasti distribuce pojištění, při zprostředkování pojištění nebo zajištění nebo při pořádání odborných zkoušek nebo programů následného vzdělávání,

---

¹⁴⁴ § 101 – 102 ZDPZ

¹⁴⁵ § 104 ZDPZ

¹⁴⁶ Důvodová zpráva ze dne 3. ledna 2018 k zákonu č. 170/2018 Sb., o distribuci pojištění a zajištění, s. 87, dostupné online z: <http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=8&CT=48&CT1=0>

d) samostatný zprostředkovatel, vázaný zástupce, doplňkový pojišťovací zprostředkovatel, nebo akreditovaná osoba poruší podmínku nebo povinnost stanovenou ve vykonatelném rozhodnutí vydaném podle tohoto zákona,

e) oprávnění k činnosti samostatného zprostředkovatele, vázaného zástupce nebo doplňkového pojišťovacího zprostředkovatele pro daného zastoupeného bylo uděleno nebo akreditace byla akreditované osobě udělena na základě nepravdivých nebo zavádějících údajů, nebo

f) samostatný zprostředkovatel, vázaný zástupce nebo doplňkový pojišťovací zprostředkovatel nevykonává významnou část své činnosti podle tohoto zákona na území České republiky.“

V řízení o odnětí oprávnění k činnosti v případě vázaného zástupce bude účastníkem řízení vázaný zástupce a zastoupený, v případě doplňkového zprostředkovatele pro daného zastoupeného je jím doplňkový pojišťovací zprostředkovatel a zastoupený. ČNB pravomocná rozhodnutí o odnětí oprávnění k činnosti uveřejní na svých internetových stránkách, má také možnost o takovém rozhodnutí vhodným způsobem informovat i veřejnost. Pravomocná opatření k nápravě s rozhodnutím o žalobě proti správnímu orgánu, která byla proti tomuto rozhodnutí podána, ČNB bezodkladně uveřejní na svých internetových stránkách po dobu nejméně 5 let. Toto uveřejnění může proběhnout bez uvedení údajů o osobě, které se nápravné opatření týká z důvodu ohrožení stability finančního trhu, ohrožení probíhajícího řízení, či by mohlo hrozit, že dané osobě způsobí nepřiměřenou újmu. V rámci činnosti udělování opatření k náhradě má ČNB povinnosti vůči EIOPA. Je povinna EIOPA informovat o rozhodnutích o opatření k nápravě, která ČNB neuveřejnila podle odstavce 2 § 106 ZDPZ a to současně s případnými podanými žalobami proti rozhodnutí správního orgánu a rozhodnutí o nich. Každý rok do 31. března ČNB poskytne EIOPA souhrnné informace o opatřeních k nápravě, které byly uloženy za uplynulý kalendářní rok.¹⁴⁷

3.4.5 Přestupky pojišťovacích zprostředkovatelů

Pojem „přestupek“ není v ZDPZ definován. Jeho legální definici obsahuje zákon č. 250/2016 Sb, zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. § 5 uvádí, že: „*Přestupkem je společensky škodlivý protiprávní čin, který je v zákoně za přestupek výslovně označen a který vykazuje znaky stanovené zákonem, nejde-li o trestný čin.*“ Jednotlivé přestupky v branži pojišťovacích zprostředkovatelů pak vyjmenovává v osmé části ZDPZ. Jak už bylo dříve zmiňováno, je novinkou

---

¹⁴⁷ § 106 ZDPZ

rozdělení přestupků na přestupky právnických a fyzických osob. Z pohledu výše pokut můžeme přestupky rozdělit do 3 skupin – do 1 mil. Kč, do 5 mil. Kč a do 10 mil. Kč. U některých přestupků může být pokuta stanovena ještě vyšší. Jedná se o ty nejzávažnější delikty z pohledu závažnosti a společenské nebezpečnosti jednání. V takovém případě směrnice IDD vyžaduje pokutu ve výši odpovídající hodnotě 5 mil. EUR. Zákon však ponechává prostor pro diskreci správního orgánu, který v případě pochybení ukládá pokutu s přihlédnutím k tomu, zda subjekt projevil snahu napravit vyvolaný protiprávní stav, či zda subjekt spáchal obdobný správní delikt opakovaně.¹⁴⁸

ZDPZ se ve své osmé části věnuje přestupkům pojišťovacích zprostředkovatelů (viz dále), přestupkům pojišťoven, zajišťoven, přestupkům osob oprávněných distribuovat pojištění nebo zajištění, přestupkům pojistníka a přestupkům akreditovaných osob.

Za první přestupek, kterého se může (budoucí) pojišťovací zprostředkovatel dopustit ZDPZ označuje situaci, kdy fyzická osoba, usilující o udělení oprávnění k činnosti, ve své žádosti uvede nepravdivý nebo neúplný údaj o skutečnosti, která je podmíněna udělení takového oprávnění či takový údaj zatají. Za takový přestupek může být udělena pokuta do výše 1 000 000 Kč.¹⁴⁹

Přestupky právnických nebo podnikajících fyzických osob jsou čtyř typů:

- a) uvedení nepravdivého či neúplného údaje nebo úplné zatajení údaje, který je podmínkou pro udělení oprávnění v žádosti o udělení oprávnění k činnosti
- b) neoprávněné zprostředkování pojištění v rozporu s § 5 ZDPZ
- c) ovlivnění výběru zaměstnance u rezervotvorného pojištění z pozice zaměstnavatele či přijetí peněžité či nepeněžité výhody, která by mohla vést k porušení povinnosti v § 51 ZDPZ
- d) nedostatečná či absolutně žádná součinnost při výkonu dohledu s ČNB. Poslední zmíněná povinnost součinnosti se objevuje i v ČNBZ. Osoba, která se dopustí takového přestupku, může čelit pokutě v maximální výši 10 000 000 Kč v případě neoprávněného zprostředkování pojištění podle § 5 ZDPZ či do maximální výše 1 000 000 Kč v případě zbylých zde vyjmenovaných povinností.¹⁵⁰

---

¹⁴⁸ Důvodová zpráva ze dne 3. ledna 2018 k zákonu č. 170/2018 Sb., o distribuci pojištění a zajištění, s. 87, dostupné online z: <http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=8&CT=48&CT1=0>

¹⁴⁹ § 107 ZDPZ

¹⁵⁰ § 117 ZDPZ

Mezi přestupky, kterých se může dopustit samostatný zprostředkovatel, ZDPZ řadí bezodkladné neoznámení změny některého z údajů dle § 10, odst. 1 ZDPZ či v takovém oznámení neuvede úplné nebo pravdivé údaje o skutečnosti, která je podmínkou pro udělení oprávnění, které samostatný zprostředkovatel potřebuje ke své činnosti a svoji činnost zahájí na území jiného členského státu v rozporu § 37, odst. 6 ZDPZ. Za takové jednání hrozí samostatnému zprostředkovateli pokuta až do výše 1 000 000 Kč. Pokuta až 10 000 000 Kč hrozí takovému samostatnému zprostředkovateli, který poruší nějakou povinnost podle § 13 ZDZP, v rozporu s § 48, odst. 2 ZDPZ řádně nezavede postupy, které jsou po něm vyžadovány či zprostředkuje pojištění jako pojišťovací agent a pojišťovací makléř současně.¹⁵¹

Další přestupky samostatného zprostředkovatele uvádí § 110 ZDPZ, který stanovuje nejvyšší možnou výši pokuty na 135 125 000 Kč. Až do takové výše se může pokuta vyšplhat v případě právnické osoby, pokud se dopustí přestupku podle § 110 odst. 1, písm. e) ZDPZ a bude se jednat o případ rezervotvorného pojištění.

§ 22 ZDPZ uvádí, že: *„Za osobu, jejíž jednání je přičitatelné zastoupenému, se za účelem posuzování odpovědnosti zastoupeného za přestupek považuje také vázaný zástupce.“*. Toto ustanovení rozšiřuje o vázaného zástupce výběr osob, které uvádí § 20, odst. 2 a § 22, odst. 3 zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Vázaný zástupce nemusí mít sjednáno vlastní pojištění. Co se týká náhrady škody, hradí ji samostatný zprostředkovatel (na základě přičitatelnosti jednání vázaného zástupce) v případě, že použije pro výkon své činnosti vázaného zástupce. V rámci následků protiprávních činů to zdůrazňuje „samostatnost“ samostatného zprostředkovatele.¹⁵²

V případě, že se přestupku dopustí vázaný zástupce, může čelit pokutě až do výše 5 000 000 Kč, pokud bezodkladně neukončí závazek ze smlouvy o zastoupení podle § 19, odst. 2 ZDPZ, či zahájí činnost na území jiného členského státu a učiní tak v rozporu s § 37, odst. 6 ZDPZ. Pokutu až do výše 10 000 000 Kč může vázaný zástupce dostat, pokud provozuje svoji činnost prostřednictvím jiné osoby a to v rozporu s § 47, odst. 5 ZDPZ.¹⁵³

---

¹⁵¹ § 109 ZDPZ

¹⁵² Důvodová zpráva ze dne 3. ledna 2018 k zákonu č. 170/2018 Sb., o distribuci pojištění a zajištění, s. 71, dostupné online z: <http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=8&CT=48&CT1=0>

¹⁵³ § 111 ZDPZ

O přestupek doplňkového pojišťovacího zprostředkovatele se jedná v momentě, kdy bezodkladně neukončí závazek ze smlouvy o zastoupení dle § 28, odst. 2 ZDPZ. Za takové omisivní jednání mu hrozí pokuta do výše až 5 000 000 Kč. Pokud provozuje svoji činnost prostřednictvím jiné osoby a činí tak v rozporu s § 47, odst. 6 ZDPZ, může čelit pokutě až do výše 10 000 000 Kč.¹⁵⁴

Pojišťovací zprostředkovatel s domovským členským státem jiným, než je Česká republika, se mimo přestupků, které má společné s českými pojišťovacími zprostředkovateli – tzn. absence uzavření písemné smlouvy s vázaným zástupcem, neuchovávaní požadovaných dokumentů či bezodkladné neukončení závazku ze smlouvy o zastoupení, může dopustit i přestupků jiných, pro něj specifických. Mezi takové přestupky patří zahájení činnosti na území České republiky v rozporu s § 34, odst. 2 ZDPZ, porušení povinností stanovených § 48, odst. 1, písm. b), c) ZDPZ – působí-li v České republice na základě svobody usazování, anebo nedodrží postupy podle § 53 ZDPZ ohledně schvalování pojistného produktu a jeho významných změnách před jeho distribucí zákazníkům. Za takové přestupky může čelit pokutě až do výše 135 125 000 Kč v případě právnické osoby (18 920 000 Kč v případě fyzické osoby), jedná-li se o rezervotvorné pojištění.¹⁵⁵

3.5 Dohled podle dalších právních předpisů

ČNB v rámci svého dohledu nad pojišťovacími zprostředkovateli neprovádí kontrolu jen na základě výše zmíněných zákonů. V souvislosti s jejím dohledem kontroluje i povinnosti, které např. stanovuje i občanský zákoník či zákon o ochraně spotřebitele. Při výkonu dohledu za účinnosti ZPZ ČNB kontrolovala dokonce i ochranu osobních údajů. Domnívám se, že s přijetím obecného nařízení o ochraně osobních údajů již tuto sekci ČNB kontrolovat nebude, neboť kontrolním orgánem se pro ochranu osobních údajů stal Úřad pro ochranu osobních údajů.

Těmto zbylým zákonům jsem věnovala vlastní podkapitolu, neboť se již přímo týkají zájmu ochrany spotřebitele (zákazníka), zatímco dohled podle předchozích zákonů vnímám jako dohled daného subjektu. Tím však nepopírám, že se také týká zájmů ochrany spotřebitele, oba „typy“ dohledu jsou velmi propojeny.

---

¹⁵⁴ § 112 ZDPZ

¹⁵⁵ § 113 ZDPZ

3.5.1 Dohled podle občanského zákoníku

Dohled podle občanského zákoníku, tedy zákona č. 89/2012 Sb., se týká pravidel o uzavírání smluv o finančních službách na dálku. Tato ustanovení počínající § 1841, který definuje smlouvu o finanční službě, paragraf následující pak dodává, že se jedná o tyto smlouvy uzavřené na dálku. Těmi jsou smlouvy uzavřené např. po telefonu, pomocí emailu či internetu. Bezpochyby je pro zákazníky tento způsob uzavření smlouvy pohodlnější, ovšem mínusem tohoto způsobu uzavírání smluv je omezenější přístup k informacím. Z tohoto důvodu je občanským zákoníkem stanovena povinnost poskytovat stanovené informace.¹⁵⁶ Kromě takových informací obsahuje úprava v občanském zákoníku i ustanovení týkající se práva na odstoupení či neobjednaného plnění.

Dále jsou v občanském zákoníku zakotvena pravidla, která poskytují ochranu zákazníkovi, neboť se jedná o zákaz některých ujednání ve spotřebitelských smlouvách. Ty např. stanovují zákaz odchýlení se od ustanovení zákona, která stanovují ochranu spotřebitele či odkládají určení ceny až na dobu plnění ze sjednané smlouvy. V pochybnostech a významu spotřebitelských smluv však vždy platí výklad pro zákazníka příznivější. Toto pravidlo vychází z praxe, kdy je spotřebitelská smlouva povětšinou připravována poskytovatelem finanční služby.¹⁵⁷

3.5.2 Dohled podle zákona o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu

ČNB dohlíží na plnění povinností stanovených zákonem č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, pro který se užívá zkratka „AML“ (dále jen „AML“). Těchto tří písmen se dostalo použitím anglického „anti money laundering“. Záměr je jednoznačný a vyplývá již ze samotného názvu zákona. Je jím snaha zabránit legalizaci výnosů z trestné činnosti či financování terorismu skrz finanční systém. AML pojišťovacími zprostředkovateli ukládá zejména povinnost identifikace a kontroly svých klientů či osob, které mají nárok na plnění ze životního pojištění (§ 7, odst. 3 AML), současně popisuje, jak má taková identifikace probíhat. Popsáno je i uchovávání informací pojišťovacími zprostředkovateli. V případě

---

¹⁵⁶ Ochrana spotřebitele. Česká národní banka [online]. [cit. 2019-03-25]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/cs/spotrebitel/ochrana_spotrebitel/

¹⁵⁷ Tamtéž

podezřelého obchodu specifikuje postup, jak s takovým klientem naložit. Podezřelý obchod je podle § 6, odst. 1 AML takový obchod, který by mohl vyvolávat podezření ze snahy o legalizaci výnosů z trestné činnosti či že by mohl být nějak spojen s financováním terorismu či by mohl takovému podezření nasvědčovat.

ČNB na svých webových stránkách uvádí nejčastější pochybení, s kterými se mi při výkonu dohledu potýká. Problémová je zásada „*poznej svého klienta*“. Tato zásada znamená, že obchodník (či sjednatel apod.)¹⁵⁸ je neustále povinen kontrolovat, zda se prvotní záměry klienta shodují i s jeho obchodními úmysly. ČNB uvádí, že časté pochybení je nedostatečná kontrola, zda klient není osobou, na kterou se vztahují mezinárodní sankce, které stanovuje zákon č. 69/2006 Sb., o provádění mezinárodních sankcí. Obchodník (či sjednatel) si musí být neustále jist, že se tento zákon na jeho klienta nevztahuje. Další problematický pojem je „*politicky exponovaná osoba*“. § 4, odst. 5 AML: „*Politicky exponovanou osobou se pro účely tohoto zákona fyzická osoba, která je nebo byla ve významné veřejné funkci s celostátním nebo regionálním významem*“. Jednání s takovými osobami je provázáno různými specifiky, proto ČNB upozorňuje na důkladné prověřování toho, zda klient není politicky exponovanou osobou a zdůrazňuje, aby bylo klientům sděleno, že i v případě, kdy uvedou, že takovou osobu nejsou, tak že mají obchodníka informovat, pokud by se takovou osobou stali do budoucna. ČNB dále upozorňuje na *proškolení* problematiky AML u nových zaměstnanců ještě před nástupem na jejich pracovní pozici. Je potřeba, aby byli proškoleni zaměstnanci, kteří mají se svým zaměstnavatelem uzavřenu pracovní smlouvu i ti, kteří takovou smlouvu nemají a jsou v jiném právním vztahu s povinnou osobou. O takovém proškolení musí existovat dokumentace. ČNB při výkonu dohledu dále narazila na časté pochybení při provedení *identifikace klienta*. Je vždy potřeba zpětně doložit kdo, kdy a jak klienta identifikoval. ČNB doporučuje zavedení klientských složek, ve kterých budou uchovány veškeré dokumenty, které budou dokládat splnění povinností podle AML.¹⁵⁹

---

¹⁵⁸ Pojem obchodník (či sjednatel) je zde užit z důvodu zachová terminologie zákona, ze kterého je čerpáno. Pro účely této práce se jedná o pojišťovacího zprostředkovatele.

¹⁵⁹ Informace o opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu (AML/CFT). *Česká národní banka* [online]. [cit. 2019-03-25]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/vykon_dohledu/upozorneni_pro_verejnost/20131010_opatreni_proti_legaliz_vynosu_trest_cin.html

3.5.3 Dohled podle zákona o ochraně spotřebitele

V dohledu podle tohoto zákona jde především o zákaz používání nekalých obchodních praktik. Tento často skloňovaný pojem zejména v oblasti pojišťovnictví vymezuje § 4, odst. 1 zákona č. 634/1992 Sb., zákon o ochraně spotřebitele, jako: *„Obchodní praktika je nekalá, je-li v rozporu s požadavky odborné péče a podstatně narušuje nebo je způsobilá podstatně narušit ekonomické chování spotřebitele, kterému je určena, nebo který je jejímu působení vystaven, ve vztahu k výrobku nebo službě. Je-li obchodní praktika zaměřena na určitou skupinu spotřebitelů, posuzuje se podle průměrného člena této skupiny.“* Zmíněné dále doplňuje odstavec 3, který dodává, že se jedná zejména o klamavé konání (podle § 5) nebo klamavé opomenutí (podle § 5a) a agresivní obchodní praktiku (podle § 5b).

ČNB na základě tohoto zákona dále dohlíží na to, zda byl dodržen zákaz diskriminace a informační povinnosti, které jsou na pojišťovací zprostředkovatele kladeny. Mezi tyto informační povinnosti se řadí § 12 a § 14, které se týkají povinnosti sdělení zákazníkovi cenu poskytovaných služeb a sdělení informace o mimosoudním řešení sporů.

Závěr

Při vypracování této diplomové práce jsem měla možnost zmapovat právní úpravu pojišťovacích zprostředkovatelů a jejich dohledu vykonávaným Českou národní bankou. Získané informace jsem propojovala s poznatky z praxe, ačkoliv si uvědomuji, že moje praxe není příliš dlouhá a ani stěžejní zákon práce (zákon č. 170/2018 Sb., o distribuci pojištění a zajištění) není účinný příliš dlouho, tedy zásadní judikatura bude teprve tvořena. Dané téma jsem zvolila proto, že je mi blízké, neboť působím ve společnosti, která se zabývá mimo jiné i zprostředkováním pojištění. Nutno však podotknout, že ačkoliv se pohybuji v pojišťovacím prostředí několikrát týdně, stále se cítím jako laik, snad jen trochu více informovaný.

Hlavním cílem diplomové práce bylo seznámení čtenáře s problematikou výkonu dohledu České národní banky nad činností pojišťovacích zprostředkovatelů. Cíl jsem podle mého názoru pomocí deskriptivní metody naplnila a práci jsem se na několika místech snažila obohatit poznatky z praxe.

Práce je zahájena úvodem, který se věnuje odůvodnění výběru tématu a popisu práce. Úvod si klade za cíl představit čtenáři práci, kterou otevřel a vysvětlit autorčin výběr právě takového tématu.

V průběhu četní může čtenář narazit na to, že je na mnoha místech práce zmiňován „nový“ zákon č. 170/2018 Sb., o distribuci pojištění a zajištění, který byl do českého právního řádu začleněn z důvodu evropské směrnice IDD a nahradil zákon č. 38/2004 Sb., o pojišťovacích zprostředkovatelích a samostatných likvidátorech pojistných událostí a o změně živnostenského zákona ve znění pozdějších předpisů. Pro oblast pojišťovacích zprostředkovatelů je tento zákon velmi podstatný, neboť z něj vychází jejich hlavní právní úprava. V práci jsou uvedeny zásadní změny, které s sebou tato právní úprava přinesla, a důvody, které k nim zákonodárce vedly a uvádí je v důvodové zprávě k tomuto zákonu.

Musím podotknout, že velkým úskalím nového zákona shledávám větší administrativní zátěž, která je negativem hlavně pro zákazníka. Mnohdy jsem měla v naší kanceláři možnost vidět, jak jsou zákazníci ubíjeni množstvím dokumentů, které musejí projít, schválit, podepsat. Ráda bych uvedla, že ačkoliv naprosto rozumím důvodům přijetí nového zákona a schvaluji posílení ochrany zákazníka v té co možná nejvyšší možné míře, nejsem si jista, zda je efektivní právě tato „papírová ochrana“. Měla jsem možnost mluvit s majitelem

společnosti, kterou kontrolovala Česká národní banka, tehdy ještě podle „starého“ zákona. Ten uvedl, že kontrola probíhala zejména tak, že nikoliv, že kontroloři z České národní banky chtěli znát důvody nastavení pojištění právě tak, jak bylo nastaveno, ale zajímaly je skutečně pouze doložené povinné dokumenty. A tak si kladu otázku. Není přece jen pro ochranu zákazníka podstatnější, jak mu pojišťovací zprostředkovatel nastavil pojištění než pár podepsaných papírů?

Na druhou stranu bych ráda uvedla, že ač s sebou zákon č. 170/2018 Sb., o distribuci pojištění a zajištění přináší opravdu zásadní změny, které znamenají, že pojišťovací zprostředkovatelé již nemohou vykonávat svoji profesi tak, jak tomu bylo doposud, tak že si na ně sektor pojišťovacích zprostředkovatelů brzy zvykne a přijme je za své. Vlna nevole, která se díky nové úpravě zvedla, mi velmi připomíná nedávnou vlnu nevole ohledně přijetí Obecného nařízení o ochraně osobních údajů (tzv. GDPR). Také bylo předmětem mnoha diskusí a nakonec se s ním každý svým způsobem sžil a přijal ho za své.

Závěrem bych ráda zmínila, že mi práce přinesla opravdu zajímavé poznatky, které by stálo za to rozvést dalších samostatných pracích. Osobně jsem velmi zvědavá, co sféře pojišťovacích zprostředkovatelů následující měsíce, či dokonce roky, přinesou. Ať už skrze judikaturu či rozhodnutí České národní banky.

Resumé

The thesis ‘‘Czech National Bank and its supervision of insurance intermediaries’’ focuses on legislation of supervision of Czech National Bank over insurance intermediaries with emphasis on changes that have arisen with the Act No. 170/2018 Coll. about insurance and reinsurance distribution effective since 1.12.2018.

In the introduction, author of this thesis informs about the reasons to choose the theme and provides her view of the work of insurance intermediaries. In this part she introduces goal of the thesis, which is familiarization of readers with the issue. The thesis is divided into three parts. The first part deals with Czech National Bank. There is a description of establishment of central banks, basic characteristic of Czech National Bank, subject of activity, structure of the managing body and its relation to the other state authorities.

The second part focuses on insurance intermediaries and presents a list of changes caused by the Act No. 170/2018 Coll. about insurance and reinsurance distribution. This part provides differences between different types of insurance intermediaries, way of doing business and legal requirements for activity performance. The third part is about insurance obligation of insurance intermediaries.

The third part delimits the supervision of Czech National Bank over insurance intermediaries according to individual acts. Apart from the Act No. 170/2018 Coll. about insurance and reinsurance distribution, Czech National Bank controls duties set by other acts. These acts are for example Act No. 89/2012 Coll. civil code or Act No. 253/2008 Coll. about measures against legalization of proceeds from crime and terrorist financing. This part is also dedicated to the international cooperation in the supervision of insurance intermediaries, offences of insurance intermediaries, subsequent fines and remedies.

In conclusion, the author evaluates changes brought by the Act No. 170/2018 Coll. about insurance and reinsurance distribution and the impact on insurance intermediaries.

Seznam použité literatury

Zákony

- ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky
- zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
- zákon č. 6/1993 Sb., o České národní radě o České národní bance
- zákon č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu
- zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích)
- zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele
- zákon č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti
- zákon č. 143/1934 Sb., o pojistné smlouvě
- zákon č. 37/2004 Sb., o pojistné smlouvě a o změně souvisejících zákonů (zákon o pojistné smlouvě)
- zákon č. 38/2004 Sb., o pojišťovacích zprostředkovatelích a samostatných likvidátorech pojistných událostí a o změně živnostenského zákona ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví
- zákon č. 69/2006 Sb., o provádění mezinárodních sankcí
- zákon č. 500/2004 Sb., Správní řád
- zákon č. 170/2018 Sb., zákon o distribuci pojištění a zajištění
- zákon č. 255/2012 Sb., zákon o kontrole (kontrolní řád)
- zákon č. 253/2008 Sb., zákon o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu
- zákon č. 250/2016 Sb., zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich
- zákon č. 82/1998 Sb., zákon o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád)
- zákon č. 349/1999 Sb., zákon o Veřejném ochránci práv
- zákon č. 57/2006 Sb., zákon o změně zákonů v souvislosti se sjednocením dohledu nad finančním trhem

- zákon č. 455/1991 Sb., zákon o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

Důvodové zprávy

- Důvodová zpráva ze dne 3. ledna 2018 k zákonu č. 170/2018 Sb., o distribuci pojištění a zajištění, dostupné online z: <http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=8&CT=48&CT1=0>

Komentáře

- RÝDL, Tomáš, Josef BARÁK, Luděk SAŇA a Petr VÝBORNÝ. *Zákon o České národní bance: Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2014. ISBN 978-80-7478-622-8
- ŠKOPOVÁ, Věra, Radoslava MUSILOVÁ a Hana KRUPIČKOVÁ. *Zákon o pojišťovacích zprostředkovatelích a samostatných likvidátorech pojistných událostí a předpisy související: Komentář*. Praha: C.H.Beck, 2006. ISBN 80-7179-476-7.

Judikatura a rozhodnutí ČNB

- Nález Ústavního soudu ze dne 20. 6. 2001 sp. zn. PL. ÚS 14/01
- Rozhodnutí ČNB č.j. 2018/1402/570 ze dne 27. listopadu 2018, sp. zn. Sp/2018/398/573
- Rozhodnutí ČNB č.j. 2018/136987/570 ze dne 20.11.2018, sp. zn. Sp/2017/189/573

Knižní literatura

- GRÚŇ, Lubomír. *Peníze a právo*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2009. ISBN 978-80-244-2337-1
- KANTNEROVÁ, Liběna. *Základy bankovníctví: Teorie a praxe*. Praha: C. H. Beck, 2016. ISBN 978-80-7400-595-4
- KARFÍKOVÁ, Marie. Česká asociace pojišťoven a Asociace českých pojišťovacích makléřů. KARFÍKOVÁ, Marie, Vladimír

PŘIKRYL a Jana ČECHOVÁ. *Základy pojišťovacího práva*. Praha: NAKLADATELSTVÍ ORAC, 2001. ISBN 80-86199-27-4

- KARFÍKOVÁ, Marie, Milan BAKEŠ a Radim. Dohled. *Teorie finančního práva a finanční vědy*. Praha: Wolters Kluwer, 2018. ISBN 978-80-7552-935-0
- REJNUŠ, Oldřich. *Finanční trhy*. 4. Praha: Grada Publishing, 2014. ISBN 978-80-247-36716
- REVENDA, Zbyněk. Vznik a historický vývoj centrálních bank. *Centrální bankovníctví*. 2. Praha: Management Press, 2001. ISBN 80-7261-051-1

Internetové články

- MACHAJDÍK, Pavel. Co přinese nový zákon o distribuci pojištění. *Opojisteni.cz* [online]. 2018, 8.8.2018 [cit. 2018-12-09]. Dostupné z: <https://www.opojisteni.cz/pojistny-trh/co-prinese-novy-zakon-o-distribuci-pojisteni/>
- Na finanční poradce budou od soboty kladeny vyšší požadavky. Ochrana spotřebitele posílí. In: *Měšec.cz* [online]. 2018, 26.11.2018 [cit. 2018-12-05]. Dostupné z: <https://www.mesec.cz/aktuality/na-financni-poradce-budou-od-soboty-kladeny-vyssi-pozadavky-ochrana-spotrebitele-posili/>
- Poradci s titulem EFA/EFP. *EFPA ČR: European Financial Planning Association* [online]. [cit. 2019-03-06]. Dostupné z: <https://efpa.cz/poradci>
- Svoboda dočasně poskytovat služby | vorübergehende Dienstleistungsfreiheit | freedom to provide temporary services (FOS). *Cap.cz* [online]. [cit. 2018-12-10]. Dostupné z: <http://www.cap.cz/en/about-us/members/117-encyklopedicky-slovník-pojmu/2122-item-760>
- ŠAFRÁNEK, Petr. Rozdělení do kategorií zprostředkovatelů se mění. *Www.regulace2018.cz* [online]. 9.8.2018 [cit. 2018-12-11]. Dostupné z: <http://www.regulace2018.cz/zdpz-nova-pravidla-pro-pojistovaci-zprostredkovatele-3/>
- ZÁMEČNÍK, Petr. Zákon o distribuci pojištění prošel vládou. Co přináší?. *Investujeme.cz* [online]. [cit. 2019-03-05]. Dostupné z:

<https://www.investujeme.cz/clanky/zakon-distribuci-pojisteni-prosel-vladou-prinasi/>

- Zprostředkovatelé. *Česká asociace pojišťoven* [online]. [cit. 2019-03-05]. Dostupné z: <http://www.cap.cz/vse-o-pojisteni/pojisteni-v-praxi/zprostredkovatele>

Internetové zdroje

- www.cnb.cz
- www.europa.eu.
- www.historie.cnb.cz
- www.mfcr.cz

Ostatní

- Etický kodex České národní banky ze dne 20. srpna 2007
- Jednací řád rozkladové komise České národní banky účinný od 1. srpna 2007
- Konzultační materiál Transpozice směrnice IDD Ministerstva financí z června 2016
- Úřední sdělení České národní banky ze dne 3. prosince 2013 k výkladu pojmů důvěryhodnost a odborná způsobilost
- Úřední sdělení České národní banky ze dne 27. srpna 2010 k některým povinnostem pojišťovacího zprostředkovatele

Seznam použitých zkratk

AML: zákon č. 253/2008 Sb., zákon o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu

ČNB: Česká národní banka

ČNBZ: zákon č. 6/1993 Sb., o České národní bance

EIOPA: Evropský orgán pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění

EU: Evropská unie

Registr: Seznam regulovaných a registrovaných subjektů finančního trhu

ZDPZ: zákon č. 170/2018 Sb., zákon o distribuci pojištění a zajištění

ZPZ: zákon č. 38/2004 Sb., o pojišťovacích zprostředkovatelích a samostatných likvidátorech pojistných událostí a o změně živnostenského zákona ve znění pozdějších předpisů